

Vijfde voortgangsrapportage

ACTIEPROGRAMMA ZORG VOOR DE JEUGD

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Beschouwing	5
Voortgang uitgesplitst per actielijn	11
Actielijn 1 Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen	12
Actielijn 2 Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien.....	15
Actielijn 3 Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen.....	18
Actielijn 4 Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden	20
Actielijn 5 Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt.....	23
Actielijn 6 Investeren in vakmanschap.....	26
Randvoorwaarden: Jeugdhulp dichtbij het kind.....	29
Ontwikkelingen op de veranderopgaven	32
Bijlage 1: Mijlpalenoverzicht	45

Inleiding

Het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd is 16 april 2018 gelanceerd, als antwoord op de tussenevaluatie van de Jeugdwet (januari 2018). Ons gezamenlijke doel is de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering steeds beter te maken. Betere zorg voor de jeugd bereiken we alleen als alle partijen daarbij samenwerken. Centraal in het programma staat daarom het partnerschap tussen het Rijk, gemeenten, jeugdhulpaanbieders, jeugdprofessionals en cliëntenorganisaties. De betrokken partijen werken voor het bereiken van ons gezamenlijke doel aan zes inhoudelijke actielijnen en de randvoorwaarden. De actielijnen geven tegelijkertijd de prioriteiten in de transformatie van het jeugdhulpstelsel tot en met 2021 weer.

Deze vijfde voortgangsrapportage is een product van de leden van de Stuurgroep Zorg voor de Jeugd: MIND, Ieder(in)/Per Saldo namens de cliëntenorganisaties, het Nederlands Instituut van Psychologen en de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie namens de beroepsverenigingen, de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd namens de jeugdhulpaanbieders, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de ministeries OCW, JenV en VWS, in samenwerking met de betrokken partners van de verschillende actielijnen.

- 1 Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
- 2 Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
- 3 Alle kinderen de kans bieden zich optimaal te ontwikkelen
- 4 Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden
- 5 Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
- 6 Investeren in vakmanschap
- R Randvoorwaarden: jeugdhulp dichtbij het kind

Leeswijzer van deze voortgangsrapportage

Het programma Zorg voor de Jeugd rapporteert halfjaarlijks over de voortgang. De november-rapportages geven inzicht in de inspanningen, resultaten en vervolgacties van de actielijnen. De mei-rapportages geven daarnaast ook inzicht in de indicatoren op basis waarvan wij meten welke effecten merkbaar zijn. In 2021 volgen nog twee voortgangsrapportages, waarvan de november-rapportage ook de slotrapportage zal zijn.

Deze vijfde voortgangsrapportage bestaat uit twee programmabrede delen, één actielijn-specifiek deel en één bijlage.

Als eerste schetst de stuurgroep in de beschouwing haar beeld over de voortgang. Er wordt aandacht besteed aan de resultaten én de uitdagingen in het lerende jeugdstelsel. Ook wordt er stil gestaan bij de effecten van de coronacrisis en de inspanningen die ondernomen worden om deze het hoofd te bieden.

De beschouwing wordt gevolgd door een korte uiteenzetting van de inspanningen en resultaten die van juni tot en met oktober 2020 per actielijn zijn geleverd en de geplande vervolgstappen voor de komende periode.

Nieuw in deze rapportage is dat we u meenemen in de ontwikkelingen op de veranderopgaven omtrent complexe casuïstiek, wijkgericht werken, contracteren vanuit de bedoeling, het lerende jeugdstelsel en wachttijden. De veranderopgaven helpen om de gewenste institutionele en inhoudelijke transformatie in de jeugdregio's verder vorm te geven en zijn vanuit een veranderkundige achtergrond ingericht. Welke ontwikkelingen zien we op deze opgaven in de regio's, wat hebben we hier aan gedaan en wat betekent dat voor onze toekomstige inzet?

Tot slot vindt u in de bijlage het overzicht van de belangrijkste mijlpalen sinds de start van het programma. Op de website www.voordejeugd.nl vindt u nu nog meer achtergrondinformatie over de activiteiten van het programma en praktijkvoorbeelden van de gewenste beweging.

BESCHOUWING

Beschouwing

Opgave Zorg voor de Jeugd

Onze gezamenlijke ambitie is de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering merkbaar en meetbaar steeds beter maken voor kinderen, jongeren en gezinnen, zodat ze op tijd passende hulp ontvangen. Daarom werken we aan betere en meer integrale ondersteuning van jeugdigen en hun ouders/verzorgers tijdens de levensloop van het kind (thuis, uitwonend, in kinderopvang, op school en bij de overgang naar volwassenheid). En investeren we in het vakmanschap van en de samenwerking tussen jeugdprofessionals.

Het coronavirus blijft ons bezig houden

Deze voortgangsrapportage heeft betrekking op de periode juni t/m oktober 2020. Een periode waarin het coronavirus nog steeds van grote invloed is op ieders leven en werk. De gevolgen zijn ingrijpend voor onze gezondheid, economie, samenleving en ons welbevinden.

Als Zorg voor de Jeugd partners staan wij, samen met kennisinstituten en andere partijen in het jeugddomein, voor de complexe uitdaging om zowel de gezondheid van jeugdigen en hun gezinnen te beschermen als de sociale gevolgen van de crisis te minimaliseren. We hebben met elkaar veel oplossingen gevonden om met de realiteit van corona om te gaan, maar het stelt ons ook voor nieuwe zorgen en uitdagingen.

Niet het virus zelf, maar de strijd ertegen heeft jeugdigen tijdens de eerste coronagolf hard geraakt. Ondanks dat kinderen en jongeren zelden ernstig ziek

worden van het coronavirus, zetten de generieke maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van het virus de continuïteit van onderwijs, hulp, ondersteuning, sport, vrije tijd en contact met belangrijke anderen onder druk. Vooral het gedwongen thuiszitten en het beperken of soms zelfs verbieden van fysieke sociale contacten botsten met de natuurlijke ontwikkelingsbehoeften van kinderen en jongeren. Hun leven draait om ontwikkeling en groei. Dat doen zij voor een belangrijk deel in contact met leeftijdsgenoten, hun ouders/opvoeders en andere belangrijke volwassenen. Is dat contact voor langere tijd niet mogelijk, dan kan dat leiden tot een onderbroken ontwikkeling, schade aan hechtingsrelaties en verminderde socialisatie.

Ook voor jongvolwassenen is de impact groot. Zij zijn bezig een zelfstandig bestaan op te bouwen. In die levensfase is contact met en steun van leeftijdgenoten essentieel. Ze bouwen een netwerk op, bijvoorbeeld de studentenvereniging, de sportvereniging en vriendengroepen. Die activiteiten worden door de coronamaatregelen ingeperkt. Dat heeft grote impact, zeker als ook hun bestaanszekerheid vervalst door het wegvallen van (bij)banen.

Jeugdigen en gezinnen met een kwetsbare gezondheid of in een kwetsbare situatie worden extra hard geraakt door de effecten van het coronavirus. In gezinnen die het zwaar hebben door de sociale en economische gevolgen van de crisis kunnen de spanningen thuis oplopen. En voor kinderen met een beperking of een chronische aandoening en hun gezinnen is het leven in coronatijd nog ingewikkelder geworden. Als plekken wegvallen, die hen normaal ondersteuning, afleiding of veiligheid bieden - zoals scholen, dagbesteding, dagbehandeling en opvangcentra - trekt dat een zware wissel op hun gezondheid en op deze gezinnen, met bijvoorbeeld overbelasting van ouders en mantelzorgers tot gevolg.

Samen steeds beter: óók in tijden van corona

Scholen, kinderopvang, wijkteams, jeugdhulpverleners, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulpinstellingen en jeugdbescherming zetten alles op alles om kinderen, jongeren en hun ouders zo goed mogelijk te ondersteunen, begeleiden en behandelen. Daarvoor verdienen zij een groot compliment, want hun werk was en is in deze coronatijd niet eenvoudig.

Wij – professionals, beleidsmakers en bestuurders uit verschillende disciplines (jeugdhulp, onderwijs, kinderopvang, gezondheidszorg) – hebben veel van de eerste coronagolf geleerd. Over hoe we beter beschikbaar en bereikbaar kunnen blijven voor kinderen, jongeren en gezinnen. Over hoe we onnodige angst bij hen (en onszelf) kunnen verminderen. Over een beter evenwicht tussen een gezonde mentale ontwikkeling op de lange termijn en fysieke veiligheid op de korte termijn. Over de balans tussen maatwerk en eenheid van handelen. Maar ook over hoe wij kunnen samenwerken en verantwoordelijkheid nemen.

Samen maken wij ons er sterk voor dat alle jeugdigen – mét en zonder beperking – voldoende ruimte en kansen houden om zich te blijven ontwikkelen, ook in tijden van corona. Middels scholing, dagbesteding, sport, stages, bijbaantjes en contact met leeftijdsgenoten, ouders/opvoeders en andere belangrijke volwassenen. Het is immers van maatschappelijk belang dat het goed blijft gaan met deze generaties van de toekomst!

Vanuit dit uitgangspunt en de geleerde lessen hebben wij deze zomer gewerkt aan een gedegen voorbereiding op een tweede coronagolf. Alle eerdere gemaakte afwegingskaders, handreikingen, protocollen en Q&A's zijn – waar nodig – geactualiseerd en te vinden op www.nji.nl/coronavirus. We betrekken jongeren en ouders steeds vaker actief bij onze acties, zodat maatregelen beter aansluiten op hun behoeften en ontwikkeling. En roepen anderen op dat ook te doen.

Waar staan we nu met het programma?

In de vorige voortgangsrapportage gaven we het ook al aan: in de periode nadat het programma Zorg voor de Jeugd werd gelanceerd (april 2018) zijn er veel (beleidsmatige) stappen gezet. Een volledig overzicht met mijlpalen sinds de start van het programma vindt u in de bijlage. In de jaarlijkse effectmeting op basis van de jaarcijfers van het CBS (mei 2020) lijken de indicatoren er voorzichtig op te wijzen dat we langzaam maar zeker stapjes zetten in de richting van de transformatiedoelen van de Jeugdwet. We moeten alleen ook constateren dat er nog veel werk te verrichten is om de beloften van de Jeugdwet en dit programma in de praktijk waar te maken.

De coronacrisis werkt daarbij helaas vertragend; de prioriteit gaat (terecht) uit naar de directe zorg voor jeugdigen en gezinnen. De ruimte voor leren en reflectie is in tijden van crisis beperkt, ook al leren we veel van en door de crisis. Aanvankelijk konden veel bijeenkomsten in het kader van het programma niet doorgaan. Nu, zeven maanden na het uitbreken van de coronacrisis, is een nieuwe modus ontstaan en vinden JB-Cafés, OZJ-ZOOMerschools, reflectiesessies en andere werksessies, kennissessies en conferenties digitaal plaats.

Positieve ontwikkelingen

Voorbeelden van goede ontwikkelingen afgelopen periode zijn:

- Er is steeds meer aandacht voor het verbeteren van de toegang en de borging van de vijf basisfuncties van lokale teams. Verschillende regio's werken, met ondersteuning van het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ), aan de verbetering van wijkgericht werken en versterking van het gewone leven. Ook is er een start gemaakt met de ontwikkeling van een afwegingskader voor de toegang voor jeugd met een levenslange en levensbrede zorgbehoefte, zodat ze beter worden gezien, hun gezinnen beter worden ondersteund en er integraler wordt gekeken naar ontwikkelingskansen.

- We zien een groeiende beweging van professionals die samen steeds beter willen worden. Professionals uit onderwijs, jeugdhulp en zorg werken en leren samen in 'communities of practice' van ondersteuningsprogramma Met Andere Ogen. Een ander mooi voorbeeld zijn de gedragswetenschappers die in 'mastermindsessies' nadenken over de dilemma's van gesloten jeugdzorg, zoals: hoe weeg je het opheffen van een onveilige situatie af tegenover de schadelijke effecten van een uithuisplaatsing of gesloten plaatsing? Maar denk ook aan K-EET en Netwerk 16-27. En het initiatief van het kabinet en de VNG om 10.000 professionals in 45 grote gemeenten te trainen in de zogenoemde 'doorbraakmethode'.
- Er is een beleidsvoorstel voor meer maatwerk voor onderwijs-zorgarrangementen en een vervolgaanpak van het thuiszitterpact ontwikkeld.
- Het onderzoek naar de lessen van de regionale pilots jeugdbescherming is afgerond en op basis daarvan wordt eind dit jaar een kaderstellend scenario voor effectieve jeugd- en gezinsbescherming opgeleverd.
- De VNG, BGZJ en het Rijk hebben afspraken gemaakt over een doorbraakaanpak om voor kinderen met een kindbeschermingsmaatregel tijdig jeugdbescherming en passende jeugdhulp te organiseren. Dit naar aanleiding van de 'Voortgangsrapportage kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid.
- Gemeenten hebben een Norm voor Opdrachtgeverschap vastgesteld. Hierbij spreken gemeenten als collectief af waaraan de samenwerking binnen regio's moet voldoen en wanneer er sprake is van kwalitatief goede samenwerking.

Als beroepsverenigingen, brancheorganisaties, gemeenten, ministeries, cliënten- en ouderorganisaties, kennisinstituten en andere partijen in het jeugddomein werken we steeds intensiever samen om oplossingen te vinden voor de opgaven in de zorg voor onze jeugd. Deze opgaven zijn te complex om in ons eentje op te lossen; bijna nooit is er één probleemeigenaar. Door steeds te redeneren vanuit de leefwereld van jeugdigen en gezinnen, lukt het ons in de coronacrisis om

belangen en domeinen te overstijgen. Omdat we wekelijks met het hele netwerk zitten, kunnen we snel schakelen en met alle perspectieven aan tafel afstemmen. Door elke keer ingebrachte signalen te vertalen naar concrete acties en samen te zoeken naar handelingsrepertoire, slagen we er steeds meer in gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor het grotere geheel. Voorbij de grenzen van 'schotten' van organisaties, specialisaties en de eigen taak.

Zorgen die (nog) blijven

We zijn blij met deze positieve ontwikkelingen en tegelijkertijd zien we dat we er nog lang niet zijn. Helaas functioneert de jeugdhulp - en de samenwerking daarbinnen - nog niet altijd en overal zoals we graag zouden zien. In 2019 ontving 1 op de 8 kinderen een vorm van jeugdhulp. Nog steeds draaien jeugdigen en hun ouders vast in het systeem van jeugdhulp. Zeker waar de jeugdhulp andere domeinen raakt, zijn de vraagstukken taai. Jeugdprofessionals ervaren nog altijd veel verkoking en administratieve lasten op de werkplek, wat maatwerk lastig maakt en ten koste gaat van het werkplezier. Ook de coronacrisis draagt negatief bij aan de reeds ervaren werkdruk onder jeugdhulpprofessionals. Sommige jeugdhulpaanbieders ervaren onvoldoende stabiliteit in hun bedrijfsvoering en knelpunten rond tarieven, tijdrovende inkooptrajecten, beperkte standaardisatie van administratieve processen en krapte op de arbeidsmarkt. Zij hebben behoefte aan rust en ruimte, zodat zij zich kunnen focussen op het leveren van goede hulp en ondersteuning. En nog steeds staan gemeenten voor financiële uitdagingen, vinden zij het lastig om regie te pakken en staat de regionale samenwerking op bepaalde plekken onder druk.

In veel van deze situaties speelt de zoektocht en persoonlijke worsteling van alle betrokkenen om aan de ene kant het beste voor een kind te willen, maar aan de andere kant geen fout te maken, niet te weten hoe samen de beste zorg vorm te geven en te puzzelen met belangen, macht en eigen angsten. Elke professional, bestuurder of beleidsmaker kent het machteloze gevoel wanneer ze bij dit soort

situaties betrokken raken. Vaak zien zij zich als deel van de oplossing, maar weten ook dat er al een hele geschiedenis is en dat er vaak meer nodig is dan zij zelf kunnen bieden. Samenwerking in een inmiddels complex krachtenveld is niet eenvoudig. Want wanneer doe je een stap naar voren of juist naar achteren? Wanneer zeg je eerlijk dat je iets niet weet en vraag je om hulp?

Lerend jeugdstelsel

De opgave is om doorbraken te realiseren en samen te leren hoe we eerder en beter kunnen signaleren en handelen wanneer het ingewikkeld dreigt te worden. Geen enkel kind of gezin is complex in zijn eentje. Complexiteit ontstaat als wij professionals samen niet in staat zijn eerder in het proces van een kind of gezin goed om te gaan met vragen om hulp.

Om de hulp, ondersteuning en zorg aan jeugdigen en hun gezinnen duurzaam te verbeteren hebben we een lerend jeugdstelsel nodig. Waarin betrokkenen rondom jeugdigen beter worden in het vormgeven van samenwerking en in het organiseren van maatwerk. Dwars door organisatielagen, denkbeelden en gewoonten heen. Dit vraagt samenwerking tussen veel verschillende partijen en op veel verschillende niveaus: samenwerkende professionals en bestuurders (werkgevers en overheid) in de jeugdhulpregio's die de zorg voor kinderen elke dag beter maken en zich hierin gesteund weten door het Rijk en andere betrokken (landelijke) partners.

Daar werken wij hard aan! Door de groeiende beweging van professionals die intrinsiek gemotiveerd zijn om steeds beter te worden in hun vak te ondersteunen. Door nieuwsgierig te zijn naar hoe het samen steeds beter kan en kritisch terug te kijken, zonder met de vinger te wijzen. En door praktijkvoorbeelden te delen en zo zichtbaar te maken wat werkt en wat niet werkt via onze site voordejeugd.nl.

Balans opmaken

Het programma Zorg voor de Jeugd loopt tot eind 2021. Daarom gaan we komende tijd met elkaar de balans opmaken over wat er na 2021 nodig is. Sinds de tussentijdse evaluatie van de Jeugdwet en de start van het programma Zorg voor de Jeugd als antwoord op deze evaluatie, werken aanbieders, gemeenten, professionals, cliëntorganisaties en Rijksoverheid hard om de doelen te bereiken. Ook de acties vanuit programma's als Geweld Hoort Nergens Thuis, Kansrijke Start en Scheiden zonder Schade hebben invloed op het bereiken van de doelen van Zorg voor de Jeugd en de uitvoering van de Jeugdwet. Maar ook de evaluatie van passend onderwijs en voornemens om te komen tot inclusiever onderwijs kunnen niet los gezien worden van de Jeugdwet.

Daarom blijven ook wij evalueren, leren en bijsturen: Welke vraagstukken zien we nu? Wat is er opgelost? Waar is na 2021 nog meer inspanning nodig? Hoe gaan we dit doen? Dit vanuit de wens om in het belang van kinderen, jongeren en gezinnen de zorg voor jeugd steeds beter te willen maken. Het is van belang om in de praktijk te brengen wat we hebben geleerd en tegelijkertijd te durven snoeien en te vereenvoudigen.

De transformatie is een langdurig proces met vele schakels in een complex systeem. Het is nodig om naast elkaar aan verschillende schakels te werken, waarbij bestaande oude structuren eerst nog moeten blijven staan. Daarom zijn er veel pilots, waarin geëxperimenteerd wordt. Een vervolgstap is te leren van deze pilots en een vorm te vinden in bestaande of nieuwe structuren om de verbeteringen te behouden en te bestendigen. Zo worden de vijf basisfuncties van lokale teams nu uitgewerkt als onderdeel van de regiovisie van de Norm voor Opdrachtgeverschap van gemeenten. De pilots jeugdbescherming gaan ook een nieuwe fase in: de zes pilotregio's ontwerpen nieuwe samenwerkingsvormen om te komen tot nieuwe inzichten voor een meer eenvoudige en effectieve jeugdbeschermingsketen. Een ander voorbeeld is de aanpak 16-27, waarin initiatieven van NJi, VNG en OZJ, plus de inzet van koplopergemeenten samenkomen en gekeken wordt hoe we de goede elementen van de samenwerking behouden en waar nodig uitbouwen.

Tot slot

Merkbaar betere hulp bieden kan alleen als we jeugdigen en hun gezinnen actief betrekken bij de totstandkoming van beleid en bij het organiseren van daadwerkelijke hulp en ondersteuning. Dat vraagt om goed luisteren naar hun vragen en behoeften.

Tot slot kan de hulp en ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen alleen geboden worden dankzij alle professionals. Daarom is blijvend aandacht nodig voor hun ontwikkeling. Het is de taak van de organisaties om hiervoor de randvoorwaarden te creëren, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat zij minder werkdruk en administratieve lasten ervaren.

Onze gezamenlijke ambitie blijft onveranderd en daarom zetten wij ons werk voort in het komende jaar. Daarnaast formuleren wij een antwoord op de vraag hoe wij ons na het programma in zullen blijven zetten voor het merkbaar en meetbaar steeds beter maken van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering voor jeugdigen en gezinnen.

De stuurgroep Zorg voor de Jeugd

- Ali Rabarison, *Vereniging van Nederlandse Gemeenten*
- Aline Molenaar, *Per Saldo*
- Arne Popma, *Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (namens de medische beroepsverenigingen AJN, LHV, NVK, NVvP, V&VN)*
- Ellen Oltmann, *ministerie van OCW*
- Eric Bezem, *ministerie van JenV*
- Frank Bluijminck, *Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd*
- Illya Soffer, *Ieder(in)*
- Marion Smit, *ministerie van VWS*
- Menno Tusschenbroek, *MIND*
- Vera Naber, *Nederlands Instituut van Psychologen (namens de beroepsverenigingen NIP, BPSW, BVjong, FVB, LVVP, NVO)*

VOORTGANG UITGESPLITST PER ACTIELIJN

Actielijn 1: Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen

Waar zetten we op in?

Kinderen, jongeren en gezinnen moeten actiever worden betrokken bij de verlening van jeugdhulp en totstandkoming van het jeugdhulpbeleid.

Samen met gemeenten en relevante partijen gaan we zorgen voor een betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen. We zetten daarom in op de volgende doelen:

- A** Informatievoorziening over de jeugdhulp verbeteren door meer bekendheid te geven aan het Juiste Loket. Daarnaast gaan we de levensbrede cliëntondersteuning versterken.

- B** Gemeenten en andere relevante partijen gaan zorgen voor betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen, waaronder het vergroten van de effectiviteit van lokale teams door o.a. meer specialistische hulp aan de voorkant en betere samenwerking met huisartsen, scholen, jeugdgezondheidszorg en jeugdbescherming.

- C** Gemeenten en andere relevante partijen gaan zorgen voor een passende toegang tot jeugdhulp voor kinderen die vanwege hun beperking zijn aangewezen op langdurige vormen van ondersteuning.

- D** Inzetten van mentoren voor kinderen en jongeren.

- E** Een luisterend oor (kindertelefoon).

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>A Informatie -voorziening over de jeugdhulp verbeteren door meer bekendheid te geven aan het Juiste Loket. Daarnaast gaan we de levensbrede cliëntondersteuning versterken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De rol van <u>Het Juiste Loket</u> binnen de jeugdsector is bekender. Geleerde lessen en gesignaleerde knelpunten zijn daarbij onderling gedeeld tussen Het Juiste Loket en betrokken partijen • Er zijn 92 koplopergemeenten in het project <u>Koplopers Cliëntondersteuning</u>. In een aantal gemeenten is extra aandacht voor thema's gericht op jongeren en hun ouders (o.a. overgang van 18- naar 18+) 	<ul style="list-style-type: none"> • Verder vergroten bekendheid van Het Juiste Loket en verbeteren van de samenwerking met het OZJ, de regionale expertteams jeugd, het Centrum voor Consultatie en Expertise en de bovenregionale expertisecentra jeugd • Uitvoering en monitoring van het koplopertraject en borging van de aandacht voor cliëntondersteuning na 2021 • Informeren TK over eerste resultaten van de koplopergemeenten (eind 2020)
<p>B Gemeenten en andere relevante partijen gaan zorgen voor betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen, waaronder het vergroten van de effectiviteit van lokale teams door o.a. meer specialistische hulp aan de voorkant en betere samenwerking met huisartsen, scholen, jeugdgezondheidszorg en jeugdbescherming</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gestart met borging <u>basisfuncties</u>. Verschillende regio's, waaronder IJsselland, Groningen, Holland Rijnland, Rijk van Nijmegen en Noord-Brabant, zijn gestart met spiegelen en leren met ondersteuning van het OZJ en samenwerkingspartners op het thema wijkgericht werken en versterken van het gewone leven. In de ondersteuning staan leren en doorontwikkelen centraal • De <u>zelfevaluatietool (ZET)</u> is als reflectie-instrument gebruikt door gemeenten en is verder doorontwikkeld in afstemming met de basisfuncties voor lokale teams • Het OZJ is gestart met de ontwikkeling van een routekaart ter ondersteuning van de regiovisie uit de <u>Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)</u>. Onderdeel hiervan zijn reflectievragen over wijkgericht werken • Diverse online '<u>Zoomerschools</u>' zijn georganiseerd door het OZJ, o.a. over wijkgericht werken en normaliseren • <u>Forum</u> voor 'Wijkgericht werken' is opgestart op platform Hart voor de Jeugd • Verbinding gelegd tussen wijkgericht werken met contracteren vanuit de bedoeling en complexe casuïstiek • Intensivering van de samenwerking met andere programma's: Geweld Hoort Nergens Thuis (kwaliteitskader veiligheid), het verbetertraject Toegang Sociaal Domein en met de doorbraakmethode van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) • N.a.v. de lockdown als gevolg van de coronacrisis zijn door de Associatie Wijkteams, het NJi en Movisie twee leersessies georganiseerd over leren van de crisis en het versterken van de sociale basis in wijken • <u>Visie-document</u> van de Associatie Wijkteams over wijkgericht werken rondom huiselijk geweld en kindermishandeling is gepubliceerd • Online <u>leerbijeenkomst</u> (juli 2020) over armoede door Associatie Wijkteams met Movisie • <u>Inventarisatie</u> van de Associatie Wijkteams onder wijkteams over de samenwerking met de volwassen GGZ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunen van het in de praktijk brengen van de basisfuncties vanuit de leefwereld van kinderen en gezinnen door het OZJ, VNG, kennisinstituten, Associatie Wijkteams en Inspectie TSD. Dit o.a. via regio-bijeenkomsten, train-de-trainer sessies en de inzet van de ZET • Verder werken aan positionering en marketing van de ZET en doorontwikkeling naar zelfscan voor basisfuncties • Uitwerken van de basisfuncties als onderdeel van de regiovisie van de NvO (eind 2020) • De informatiebox voor gemeenten van het <u>Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid</u> voor lokale (wijk)teams en gemeenten van het Programma GHNT is eind 2020 gereed • Doorontwikkeling sociale kaart richting het voorliggende preventieve veld • Extra inzet Associatie Wijkteams op stevigere verbinding tussen wijkteams en volwassen GGZ • Stimuleren kennisdeling en netwerklernen tussen wijkteamprofessionals (Associatie Wijkteams) via online platform en online sessies rondom bestaanszekerheid en wijkteams, wijkteams en onderwijs en PGB-experts van wijkteams • Publicatie van verzamelde praktijkvoorbeelden over samenwerking wijkteams op o.a. het terrein van armoede, volwassen GGZ en onderwijs op de site Integraal Werken in de Wijk (IWW) (eind 2020) • Dag van de wijkteams (voorjaar 2021)

Actielijn 1: Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
C Gemeenten en andere relevante partijen gaan zorgen voor een passende toegang tot jeugdhulp voor kinderen die vanwege hun beperking zijn aangewezen op langdurige vormen van ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • KPMG heeft een start gemaakt met de ontwikkeling van een ondersteunend instrument voor gemeenten en cliënten. Dit dient als extra hulp bij de integrale afweging voor de toegang om tot passende zorg en ondersteuning te komen voor kinderen en jongeren met een levenslange en levensbrede beperkingen. Het instrument kan gezien worden als meer specifieke uitwerking van het herkennen (en ondersteunen) van deze doelgroep binnen de gehele routekaart van basisfuncties voor lokale teams. Het instrument wordt onderdeel van de brede doorontwikkeling van de toegang/lokale teams (zie B).	<ul style="list-style-type: none"> • In december 2020 levert KPMG een inhoudelijk programma van eisen op voor de integrale afweging via 3 routes: Eerste helft 2021:<ol style="list-style-type: none"> 1. Ondersteuningsaanbod voor medewerkers toegang (doel: concrete handvatten) 2. Zelfscan voor gemeenten (doel: vinden mogelijke struikelblokken en praktische oplossingen) Tweede helft 2021:<ol style="list-style-type: none"> 3. Integreeren in basisfuncties lokale teams (doel structureel wegnemen van knelpunten)
D Inzetten van mentoren voor kinderen en jongeren	<ul style="list-style-type: none"> • Door middel van een kwalitatieve uitvraag onder de leden van de BGZJ is er <u>inzicht</u> verkregen in de inzet van vertrouwenspersonen en steunfiguren en zijn er <u>aanbevelingen</u> en <u>vervolgacties</u> geformuleerd om de samenwerking met informele steunfiguren te versnellen • De TK is met een <u>Commissiebrief</u> geïnformeerd over de wijze van uitvoering van de motie van der Staaij c.s. over het benutten van initiatieven om eigen kracht van jeugdigen en ouders te versterken • Publicatie NJi '<u>Mentoren en maatjes voor jongeren</u>' • Ontwerpsessie natuurlijk mentorschap heeft plaatsgevonden o.l.v. het OZJ • Hulpmiddelen, initiatieven en praktijkervaringen zijn en worden gedeeld via o.a. <u>www.voordejeugd.nl</u> • Het NJi heeft een webinar over het belang van medeopvoeders georganiseerd en publiceerde hierover een <u>notitie</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Aan de slag met de vervolgacties (o.a. expertmeeting met beroepsorganisaties najaar 2020) gericht op het meer inzetten en benutten van steunfiguren en informele mentoren. Daarbij worden ook de uitkomsten van de ontwerpsessie natuurlijk mentorschap benut • Een workshop op de <u>VoordeJeugd-dag</u> (2 november 2020) over steun/netwerken rondom jongeren die de zorg verlaten
E Een luisterend oor (kindertelefoon)	<ul style="list-style-type: none"> • Deze actie is gereed (wetsvoorstel aangenomen in de Eerste Kamer op 21 mei 2019)	Geen

Actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien

Waar zetten we op in?

Elk kind heeft recht op een liefdevolle en stabiele omgeving om in op te groeien. We willen ervoor zorgen dat kinderen zo thuis mogelijk opgroeien en dat als een kind niet meer thuis kan wonen het zo min mogelijk heen en weer wordt geplaatst. Daarom zetten we in op de volgende doelen:

- A** We vragen van de lokale en regionale jeugdhulp zich nog beter te ontwikkelen in preventie van onveiligheid thuis en in benutten en met wetenschap nog verder ontwikkelen van bestwerkende vaardigheden om te zorgen dat nog meer kinderen veilig thuis kunnen wonen.

- B** Opvang in pleeggezinnen ondersteunen met het actieplan Pleegzorg.

- C** Ontwikkeling van gezinsgerichte voorzieningen.

- D** Actieplan: De best passende zorg voor kwetsbare jongeren.*

* Voorheen:

- D** Regionale aanpak om overplaatsen van kinderen tot een minimum beperken.
- E** Minder gesloten plaatsingen, verkorten duur en uitstroom bevorderen.
- F** Stoppen met separeren, overige tijdelijke afzonderingen zoveel mogelijk terugdringen.

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>A We vragen lokale en regionale jeugdhulp zich nog beter te ontwikkelen in preventie van onveiligheid thuis en in het benutten en met wetenschap nog verder ontwikkelen van best werkende vaardigheden om te zorgen dat nog meer kinderen veilig thuis kunnen wonen</p>	<p>Grote invloed coronavirus op de voortgang van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karakter moest besluiten niet meer als onderzoekspartner aan het project deel te nemen. De ruimte van 15 casusonderzoeken die is ontstaan wordt ingevuld door casuïstiek aangedragen door <u>professionals</u> buiten de onderzoekspartners • De casusonderzoeken kwamen stil te liggen en de regionale leertafels zijn uitgesteld <p>Resultaat tot nu toe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 afgeronde casusonderzoeken • 8 lopende casusonderzoeken • Diverse blogs: <u>'Beter worden in het vak'</u>, <u>'Kinderen beschermen of gezinnen ondersteunen'</u>, <u>'Complex'</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Vervolgen van de 6 lopende casusonderzoeken • Opstarten van 15 casusonderzoeken • Uitvoeren van 3 regionale leertafels
<p>B Opvang in pleeggezinnen ondersteunen met het actieplan Pleegzorg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken van de kracht van pleegouders fase 2: Start bouw online platform pleegzorg.nl. <u>Gids</u> met verzameld leeraanbod voor pleegouders is online • Actieonderzoek continuïteit: de 10 deelnemende pleegzorgaanbieders hebben met de 18 overige pleegzorgaanbieders in een bijeenkomst hun ervaringen en dilemma's gedeeld en een aangescherpte definitie van 'breakdown' gerealiseerd • Ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen: voorbereiding van inspiratiesessies en workshops in najaar 2020 • Samenwerking binnen pleegzorg: Startsessie voor alle betrokken partijen heeft plaatsgevonden. Interviews over huidige samenwerkingsafspraken afgerond • Werving: <u>Week van de Pleegzorg</u> was van 28 oktober t/m 4 november 2020 • <u>Mockingbird NL</u>: afronding fase 1 van de verkenning naar draagvlak en randvoorwaarden voor de toepassing van dit innovatieve pleegzorgmodel. Aanvraag voor middelen voor 3-jarig programma ingediend bij de Nationale Postcode Loterij 	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken van de kracht van pleegouders fase 2: op basis van lopend onderzoek voorbereiden en inrichten beheerfase • Actieonderzoek continuïteit: geleerde lessen op 5 thema's bundelen en uitdragen, aangescherpte definitie 'breakdown' op vergelijkbare wijze toepassen middels tool, lerende beweging voortzetten, o.a. met een uitwisselingsbijeenkomst in het najaar 2020 en vervolg 2021 • Ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen: digitale inspiratiesessies voor gemeenten en jeugdhulpaanbieders en lerend netwerk gemeenten opstarten • Samenwerking binnen pleegzorg: dialogen tussen pleegzorgprofessionals, jeugdbeschermers en (pleeg)ouders vinden plaats in Q4 2020 en Q1 2021 • Pleegjongerenparlement: JongWijsEvent vanwege coronacrisis verplaatst naar voorjaar 2021. Online-meeting in najaar 2020 met focus op de stem van kinderen en jongeren in de pleegzorg • Landelijk symposium <u>Pleegzorg & Gezinshuizen</u> op 17 november 2020. Alle hier genoemde acties hebben een plek in het symposiumprogramma • Mockingbird NL: in voorjaar 2021 uitslag over toekenning middelen door de Nationale Postcode Loterij. In fase 2 van de verkenning wordt besloten welke organisatie Mockingbird in NL gaat hosten en welke partners in jeugdregio's samen in 2021 pilots willen starten

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>C Ontwikkeling van gezinsgerichte voorzieningen</p>	<p>Uitvoeringsagenda Gezinshuizen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplevering <u>Learning History</u> 'het verhaal over de gezinshuizen' • Vitaliteitsworkshops voor gezinshuisouders (vanwege corona in klein verband) • Opstart van ambassadeursnetwerk gezinshuizen ter regionale versterking van de positie van gezinshuizen • Podcast (ter vervanging van de geplande themabijeenkomsten), ondersteund door digitale bijeenkomsten met gezinshuisouders, aanbieders en gemeenten • OZJ-ondersteuning van 10 jeugdregio's bij het versterken van gezinsvormen voor uithuisgeplaatste kinderen 	<ul style="list-style-type: none"> • Verder ontwikkelen van producten en activiteiten om gemeenten, gezinshuisouders en zorgaanbieders te ondersteunen om de positie van gezinshuizen in de regio te versterken, zodat meer kinderen die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen, kunnen verblijven in een kleinschalige woonvoorziening als een gezinshuis • Opleveren van verschillende producten die bijdragen aan het vergroten van de kwaliteit van gezinshuizen, zoals: <ul style="list-style-type: none"> - het tariefmodel (Q4 2020) - de routekaart opleidingen voor gezinshuisouders (Q1 2021) - de factsheet gezinshuizen (Q2 2021) • Kennisdossier kleinschalige groepen online
<p>D Regionale aanpak om overplaatsen van kinderen tot een minimum beperken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Eindrapport</u> Etappe 2 van 'Ik laat je niet alleen' • Voorbereiding project 'Best passend onderwijs voor kwetsbare jongeren' is gestart • Start project 'De jongere als stakeholder' ter versterking van jongerenparticipatie en effectieve inzet van ervaringsdeskundigheid in de jeugdhulp • <u>Rapportage</u> 'Mastermind'-sessies: online leersessies van gedragswetenschappers over het voorkómen van plaatsing van jongeren in JeugdzorgPlus is opgeleverd • <u>BGZJ website</u> met StroomOP nieuws, video's en interviewverhalen over veranderende jeugdhulp is live • Bijeenkomst 'Best passend onderwijs voor kwetsbare jongeren' in oktober 2020 over thema onderwijs in kleinschaligheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Etappe 3 van 'Ik laat je niet alleen' start en bevat 3 onderdelen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Voorzetting van wetenschappelijk onderzoek (definitie gedwongen afzonderen, onderzoek naar alternatieven, casestudy en data analyse) 2. Registratie en terugkoppeling gedwongen afzonderingen (ism instellingen) 3. Verdere ontwikkeling van het lerende netwerk in samenwerking met JeugdzorgPlus-organisaties, NJi en ExpEx • Quickscan suïcidepreventie Jeugdzorg(Plus) en eerste gezamenlijke training suïcidepreventie in JeugdzorgPlus eind 2020 (vanuit het project 'In Contact Blijven') • <u>StroomOP lerende monitor</u>: Publicatie info- en factsheet eind december 2020 • Start vervolgonderzoek <u>kleinschaligheid</u> in de jeugdhulp • Versterking verschillende initiatieven rondom het thema 'Best passend onderwijs voor kwetsbare jongeren' • <u>De StroomOPloop</u> op 10 december • Vervolg <u>online leersessies over veiligheid met gedragswetenschappers</u> • Evaluatie 1 jaar StroomOP
<p>E Minder gesloten plaatsingen, verkorten duur en uitstroom bevorderen</p>		
<p>F Stoppen met separeren, overige tijdelijke afzonderingen zoveel mogelijk terugdringen</p>		

Actielijn 3:

Alle kinderen de kans bieden om zich optimaal te ontwikkelen

Waar zetten we op in?

We willen alle kinderen de kans bieden om zich optimaal te ontwikkelen. Om de combinatie van zorg en onderwijs beter te regelen voor kinderen met een (grote) ondersteuningsbehoefte als gevolg van cognitieve beperkingen, medische of psychische problemen, lichamelijke beperkingen of beperkte sociaal emotionele ontwikkeling, zetten we in op de volgende doelen:

- A** Realisatie van flexibele onderwijszorgarrangementen.
- B** Ondersteunen van ouders en kinderen/jongeren met cliëntondersteuning en deskundige onderwijszorgconsulenten.

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>A Realisatie van flexibele onderwijs-zorgarrangementen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding en monitoren van <u>pilots</u> collectieve financiering zorg in onderwijstijd in regio's Twente en Hart van Brabant gestart • Werkzaamheden zorgarrangeurs gestart: ondersteunen van 50 scholen voor speciaal onderwijs bij het organiseren van de zorg in onderwijstijd. Gelijktijdig wordt bij deze scholen onderzoek uitgevoerd door DSP/Oberon. De gegevens uit dit onderzoek gebruiken we om de collectieve financiering vorm te geven • Focusgroepen georganiseerd om inzicht te krijgen of – en in welke mate – ruimte voor maatwerk in onderwijszorgarrangementen nodig is • Beleidsvoorstel voor onderwijszorgarrangementen opgesteld • Vervolgaanpak thuiszitterspact uitgewerkt • Onderzoek gestart door KBA Nijmegen naar de omvang van ziekteverzuim en kortdurend ongeoorloofd verzuim op school en de mogelijkheden om hier preventief op in te zetten en thuiszitten te voorkomen • Start <i>communities of practice</i> (leerkringen) in het kader van het <u>ondersteuningsprogramma Met Andere Ogen</u>. De vijf thema's zijn: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bindende afspraken voor onderwijs, jeugd en zorg 2. Positief en preventief jeugdbeleid 3. Interprofessioneel samenwerken 4. Monitoring 5. Onderwijs-zorgarrangementen en 'poreuze randen' • Eerste <u>tussenrapportage</u> aanpak Met Andere Ogen in mei 2020 en een <u>artikel naar aanleiding van de reflectiebijeenkomsten</u> hierover in juni 2020 	<ul style="list-style-type: none"> • Voortzetten begeleiding en monitoren pilots collectieve financiering zorg in onderwijstijd • Voortzetten ondersteuning door zorgarrangeurs en onderzoek van DSP/Oberon • Follow-up en uitvoering geven aan beleidsvoorstel onderwijszorgarrangementen • Oplevering onderzoeksrapport KBA Nijmegen • Internetconsultatie wetswijziging over doorzettingsmacht onderwijs-jeugd • Betrekken van jongerenorganisaties om thuiszitten te voorkomen • Gesprek met SZW en OCW over ontwikkelingen in de kinderopvang voor kinderen met extra ondersteuningsbehoefte • Voortzetting aanpak Met Andere Ogen • Nieuwe maatregelen onderwijs-zorgbrief/evaluatie passend onderwijs
<p>B Ondersteunen van ouders en kinderen/ jongeren met cliëntondersteuning en deskundige onderwijszorgconsulenten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering <u>agenda cliëntondersteuning</u> • Uitvoering conform planning van de subsidie onderwijs(zorg)consulenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Voortzetten uitvoering <u>agenda cliëntondersteuning</u> • Voortzetten uitvoering subsidie onderwijs(zorg)consulenten

Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

Waar zetten we op in?

De overgang naar volwassenheid (18-/18+) kan voor kwetsbare en minder zelfredzame jongeren bijzonder lastig zijn, zeker als zij een ondersteunend vangnet missen. Door te zorgen voor een warme overdracht met passende zorg en ondersteuning en door domeinoverstijgend te werken, kunnen deze jongeren beter worden geholpen. Daarom zetten we in op de volgende doelen:

- A** Pleegzorg standaard verlengen naar 21 jaar.
- B** Kwetsbare jongeren standaard begeleiden in de overgang naar volwassenheid.
- C** Versoepelen van de 'overgangen' in zorg en ondersteuning (Jeugdwet, Zvw, WMO, WLZ).
- D** Beter benutten mogelijkheden verlengde jeugdhulp en leeftijdsgrens Jeugdwet.

Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
A Pleegzorg standaard verlengen naar 21 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • De reacties uit de internetconsultatie zijn verwerkt	<ul style="list-style-type: none"> • Het wetsvoorstel wordt aangeboden voor een wetgevingstoets
B Kwetsbare jongeren standaard begeleiden in de overgang naar volwassenheid	<ul style="list-style-type: none"> • VNG heeft verschillende werk- en meedenksessies gerealiseerd over onderwerpen die samenhangen met de integrale aanpak voor jongeren, o.a. op de thema's schulden, gegevensuitwisseling, doorlopende zorglijnen, de samenhang onderwijs-arbeidsmarkt voor jongeren met een zorgvraag en huisvesting jongvolwassenen uit de zorg • Door het OZJ en NJi samen zijn tientallen gesprekken gevoerd en kennisverdiepende sessies georganiseerd met regio's, gemeenten, aanbieders en jongerenorganisaties om tot een landelijke aanpak 'Toekomstgericht werken' te komen. Deze aanpak (november 2020 / december 2021) gaat zich richten op het realiseren van een landelijke en regionale duurzame lerende beweging rondom het versterken van vakmanschap en het versterken van doorlopende ondersteuning vanuit beleid, inkoop en uitvoering. Op dit moment vindt de selectie van drie regio's plaats • Het NJi en OZJ zijn samen met jongerenorganisaties aan de slag om kwaliteitscriteria voor jeugdhulpondersteuning 18-/18+ vanuit het perspectief van jongeren te benoemen als onderdeel van de landelijke aanpak toekomstgericht werken (OZJ, Movisie, NJi met ExpEx, JWB, NJR) • Het NJi is gestart met de verkenning met partners in het veld voor een kwaliteitsbasis/richtlijn voor toekomstgericht werken voor professionals met aandacht voor de randvoorwaarden voor professionals als onderdeel van de aanpak 'Toekomstgericht werken' • Er zijn onlinebijeenkomsten georganiseerd voor het landelijk gemeentelijke netwerk 16-27 wat inmiddels is uitgegroeid tot ruim 300 deelnemers. Op 1 oktober zijn hier de resultaten gepresenteerd uit het project informatievoorziening aan jongeren van de gemeente Rotterdam • In het kader van de aanpak corona sociaal domein is gestart met pilots in twee gemeenten. In deze gemeenten wordt strak ingezet op het hebben van een toekomstgericht plan wanneer de jongere de jeugdzorginstelling verlaat om zo dak- en thuisloosheid te voorkomen • Een onderzoek naar het gebruik van een Toekomstplan bij instellingen en gemeenten is afgerond. Het onderzoek liet zien dat 'Toekomstgericht werken' redelijk is ingebed, maar het Toekomstplan nog niet echt leeft. Daarnaast identificeert het onderzoek een aantal thema's die specifieke aandacht behoeven om deze vorm van werken, die zo nodig is voor jongvolwassenen, ook daadwerkelijk breed toepasbaar te maken	<ul style="list-style-type: none"> • Doorgaan op de huidige weg en de initiatieven in het land blijven steunen en uitdragen • Extra inzetten op de door het onderzoek naar 'Toekomstgericht werken' geïdentificeerde thema's

Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
C Versoepelen van de 'overgangen' in zorg en ondersteuning (Jeugdwet, Zvw, WMO, WLZ)	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbevelingen uit de pilots 'Toekomstplannen' zijn opgepakt door het NJi en het OZJ (zie ook onder B) en zullen dus verder worden uitgewerkt in de regio's. Vooral oplossingen in een andere manier van inkopen kunnen al veel problemen in wetten voorkomen • Het OZJ heeft casuïstiek rondom de overgang van jeugdwet naar andere wettelijke kaders opgepakt	<ul style="list-style-type: none"> • De informatie uit de regio's zal landelijk worden gedeeld • De casuïstiek wordt betrokken bij de verdere kennisontwikkeling rondom oplossingen voor jongvolwassenen
D Beter benutten mogelijkheden verlengde jeugdhulp en leeftijdsgrens Jeugdwet		<ul style="list-style-type: none"> • De inzet van de extra middelen voor jongeren, om ook na hun 18e verjaardag langer in een gezinshuis te kunnen blijven wonen, wordt in 2021 geëvalueerd. Over deze middelen zijn in het voorjaar 2020 bestuurlijke afspraken gemaakt

Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Waar zetten we op in?

We willen jeugdigen beschermen als hun ontwikkeling ernstig gevaar loopt. Professionals die betrokken zijn bij zorg of begeleiding van kinderen in ontwikkelingsbedreigende situaties moeten de middelen en bevoegdheden krijgen eerder en effectiever te kunnen handelen. Daarom zetten wij in op de volgende doelen:

- A** We korten de jeugdbeschermingsketen in. Betere samenwerking, minder overlap en gedeelde afwegingscriteria verhogen de snelheid in de keten.
- B** Samen met de lokale teams gaan we situaties die onveilig zijn voor kinderen eerder en effectief te lijf. Wanneer jeugdhulp nodig is, komt deze snel beschikbaar.
- C** Ouders, jongeren en kinderen kennen hun rechtspositie op het snijvlak van vrijwillig en gedwongen kader.
- D** Ouders en kinderen betrekken we altijd bij onze beslissingen. Met het actieplan feitenonderzoek zorgen we voor goed onderbouwde besluiten.
- E** Gemeenten en justitie organisaties werken samen om jeugdhulp ook in gedwongen kader tijdig in te zetten.
- F** Er is altijd een jeugdbeschermer of jeugdreclasseerder beschikbaar wanneer de rechter een maatregel oplegt.

Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>A We korten de jeugdbeschermingsketen in. Betere samenwerking, minder overlap en gedeelde afwegingscriteria verhogen de snelheid in de keten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Zes pilots</u> hebben hun werk aan vernieuwing en vereenvoudiging van de jeugdbescherming voortgezet • In het najaar 2020 is het <u>onderzoek</u> naar de lessen van de pilots door het Athena Instituut van de VU opgeleverd • 1 fysiek Jeugdbeschermingscafé (<u>JB-café</u>) en 4 digitale <u>JB-café's</u> zijn georganiseerd • Gezamenlijke opdracht van VNG, JenV en VWS is gegeven aan een <u>landelijk kwartiermaker</u> om te komen tot een kader stellend toekomstscenario voor een effectieve jeugd- en gezinsbescherming 	<ul style="list-style-type: none"> • Oplevering kader stellend toekomstscenario voor een effectieve jeugd- en gezinsbescherming eind december 2020. De inzichten vanuit de pilots, andere landelijke initiatieven, de uitkomsten van het onderzoek van het Athena Instituut worden hierin meegenomen • In het najaar van 2020 volgt nog een <u>JB-café</u>
<p>B Samen met de lokale teams gaan we situaties die onveilig zijn voor kinderen eerder en effectief te lijf. Wanneer jeugdhulp nodig is, komt deze snel beschikbaar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verschillende regio's, waaronder IJsselland, Groningen, Holland Rijnland, Rijk van Nijmegen en Noord-Brabant, zijn gestart met spiegelen en leren met ondersteuning van het OZJ en samenwerkingspartners op het thema wijkgericht werken en versterken van het gewone leven (o.a. met behulp van de basisfuncties voor lokale teams). Voor meer informatie zie actielijn 1, onderdeel B 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor vervolgstappen rondom doorontwikkeling van lokale teams en wijkgericht werken zie actielijn 1, onderdeel B
<p>C Ouders, jongeren en kinderen kennen hun rechtspositie op het snijvlak van vrijwillig en gedwongen kader</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie <u>werkconferentie 'Bang voor Drang en Dwang'</u> door een aantal ouderverenigingen, jeugdexperts en het OZJ. Ervaringen vanuit het kind- en ouderperspectief zijn voor het voetlicht gebracht. Besproken is langs welke lijnen onnodige drang- en dwangmaatregelen voor gezinnen verminderd kunnen worden 	<ul style="list-style-type: none"> • Het advies van RSJ en RVS ten aanzien van vrijwillig intensieve hulp (drang) wordt meegenomen in het traject 'Vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen' • Uitwerking actiepunten vanuit <u>werkconferentie 'Bang voor Drang en Dwang'</u> van september 2020

Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>D Ouders en kinderen betrekken we altijd bij ons beslissingen. Met het actieplan feitenonderzoek zorgen we voor goed onderbouwde besluiten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kennisverbreding over feitenonderzoek is voortgezet via o.m. de ontwikkeling van filmmateriaal op basis van de praatplaten. De app voor jeugdzorgprofessionals met een feitenonderzoekchallenge is gelanceerd • De juridische werkgroep van professionals (VT, GI en RvdK) is opgezet en aan de slag om te komen tot een richtinggevend kader voor feitenonderzoek • Het LOC is gestart met een onderzoek naar medezeggenschap (cliëntenraden) en heeft hiervoor al deels een rapport opgeleverd • Het bijzonderheden-formulier dat dient te worden bijgevoegd als de GI een verzoekschrift bij de rechtbank indient, is aangepast. Voortaan kunnen ook de werkdagen en vakantie van de gezinsvoogd worden ingevuld om de aanwezigheid van gezinsvoogden bij zittingen beter te borgen	<ul style="list-style-type: none"> • Gesprek met Hogescholen voor de ontwikkeling van een curriculum • Oplevering van het advies van de juridische werkgroep over het richtinggevend kader • Lessen trekken uit het onderzoek naar het hoorrecht van minderjarigen • (Digitale) regiobijeenkomsten voor professionals en lokale cliëntvertegenwoordiging over rapporteren, cliëntervaringen, intercollegiaal toetsen van rapportages en het toepassen van zorgvuldigheidscriteria bij dossiers (vanwege corona uitgesteld naar najaar en digitaal) • LOC levert onderzoek op naar medezeggenschap • Het AKJ rondt het eerste deel van de studie naar klachtenprocedures eind 2020 af
<p>E Gemeenten en justitie organisaties werken samen om ook in gedwongen kader tijdig jeugdhulp in te zetten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Onderzoek</u> naar jeugdhulp in strafrechtelijk kader is afgerond en naar de Tweede Kamer gestuurd • Leergang ‘jeugdhulp in strafrechtelijk kader’, die ondersteunend is voor gemeenten, is ontwikkeld • RvdK heeft met (coördinerend) wethouders van de (centrum)gemeenten gesproken over diverse knelpunten, waaronder wachtlijsten en beschikbaarheid van jeugdhulp in zowel civiel als strafrechtelijk kader • De vervolgpijot waarbij in samenwerking met ketenpartners een inkoopbeleid betreffende hoog specialistische jeugdhulp in het strafrechtelijk kader in het arrondissement uitgewerkt wordt, is afgerond. Op basis daarvan is een leergang inkoop Jeugdhulp in Strafrechtelijk kader ontwikkeld • Specifieke factsheet voor gemeenten over de inkoop van jeugdhulp in strafrechtelijk kader	<ul style="list-style-type: none"> • Nader bezien hoe bewustwording over jeugdhulp in strafrechtelijk kader en gebruikmaken van de leergang gestimuleerd kan worden • Onderwerp van bespreking tussen VNG, JenV en ZvdJ is hoe vanuit landelijk kader het stimuleren van bewustwording bij gemeenten op dit thema en volgen van de leergang verder wordt ingevuld
<p>F Er is altijd een jeugdbeschermer of jeugdreclasserder beschikbaar wanneer de rechter een maatregel oplegt.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken van een eenvoudige manier van overdracht van cliënten van een GI, die bij continuïteitsproblematiek (al dan niet tijdelijk) cliënten niet meer kan/mag begeleiden

Actielijn 6: Investeren in vakmanschap

Waar zetten we op in?

De kwaliteit van de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugd-reclassering staat of valt met de kwaliteit van de jeugd-professionals. Investeren in het vakmanschap van jeugd-professionals gaat door alle actielijnen heen en staat ook centraal in andere programma's (Kansrijke Start, Scheiden zonder Schade, Geweld hoort nergens thuis). Professionals werken vaak niet alleen in het jeugddomein, maar oefenen hun beroep ook uit in domeinen die vanuit andere wetten worden bekostigd. Goed opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, verminderde regeldruk en een gezonde arbeidsmarkt zijn belangrijke elementen die vakmanschap van professionals bevorderen. Daarom zetten we in op de volgende doelen:

- A** Het gezamenlijk opstellen en uitvoeren van het actieplan 'Vakmanschap Jeugdprofessionals', waaronder het blijvend passend en goed op de praktijk aansluitend curriculum voor de huidige en nieuwe jeugdprofessionals.

- B** Het snoeien in regels en bureaucratie voor professionals.

- C** Het bevorderen van een gezonde arbeidsmarkt.

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>A Het gezamenlijk opstellen en uitvoeren van het actieplan 'Vakmanschap Jeugdprofessionals', waaronder het blijvend passend en goed op de praktijk aansluitend curriculum voor de huidige en nieuwe jeugdprofessionals</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het <u>samenwerkingsplatform</u> is samen met professionals, beroepsverenigingen, brancheverenigingen en kennisinstituten (waaronder het NJi) verder opgebouwd en ingericht. De uitwisseling van kennis en samenwerking tussen professionals is geïntensiveerd. Interactie met de doelgroepen middels dialoog en ontmoeting • Kennisdeling op de ingerichte online vindplaatsen www.voordejeugd.nl en www.nji.nl. Daar zijn voorbeelden en producten gedeeld die bijdragen aan professionalisering en het versterken van het leerklimaat in de sector • <u>Rapportage</u> en <u>praatplaat</u> opgeleverd nav bijeenkomst dit voorjaar van gedragswetenschappers in de gesloten jeugdzorg • Goede verbinding gelegd met <u>Landelijk Ambassadeur Lerend Jeugdhulpstelsel</u>; samen met het veld wordt invulling gegeven aan ketenbreed leren • Steeds meer aandacht voor het thema versterken van netwerkzorg. De kracht van de samenwerking tussen hoog specialistische en laagdrempelige, preventieve hulp komt hierbij het best tot zijn recht. Mede via samenwerking met StroomOP/BGZJ en de wijkteams krijgt zo dit onderwerp meer aandacht 	<ul style="list-style-type: none"> • Het samenwerkingsplatform blijft continu inzetten op het ondersteunen van professionals en het faciliteren van kennisdeling- en uitwisseling • Ontwikkelen van producten en organiseren van online en offline bijeenkomsten over vakmanschap thema's • Inhoudelijke agenda vakmanschap wordt einde van het jaar opgeleverd • Realisatie producten in opdracht van de samenwerkende beroepsverenigingen: <ul style="list-style-type: none"> - E-learning gegevensuitwisseling in complexe casuïstiek - Masterclass voor jeugdprofessionals 'Hoe laat ik mijn stem horen' - Handreiking over rechten en plichten rondom het dossier - Handreiking over de professionele standaard - Onderlegger bij het <u>rapport</u> 'Basisfuncties lokale teams in kaart' • Continue bevorderen van kennisdeling en leren tussen professionals, gemeenten en organisaties; mede als invulling van een lerend jeugdhulpstelsel • Voorbeeld van een bijeenkomst waar actielijn 6 aan meewerkt: '<u>StroomOPloop voor jeugdhulpprofessionals</u>' op 10 december 2020 (organisatie vanuit actielijn 2)
<p>B Het snoeien in regels en bureaucratie voor jeugdprofessionals</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Convenant 'Stoppen met tijdschrijven in de jeugdzorg'</u> door VWS, VNG, Jeugdzorg Nederland en FNV (mede namens CNV) ondertekend en uitwerking gestart. In het convenant is overeengekomen dat werkgevers en werknemers in de CAO, en gemeenten in nieuwe contracten met aanbieders, opnemen dat er geen vermijdbaar tijd wordt geschreven • Invulling aan project 'Vereenvoudiging van productcodes met normen voor cliëntgebonden tijd, niet-clientgebonden tijd en reistijd', uit convenant 'Stoppen met vermijdbaar tijdschrijven' 	<ul style="list-style-type: none"> • Voornemen is om vereenvoudiging van de productcodes vast te leggen in een ministeriële regeling, streefdatum 1 januari 2022 • Start van een project waarin goede voorbeelden beschreven worden ten aanzien van vermijdbaar tijdschrijven

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>C Het bevorderen van een gezonde arbeidsmarkt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projecten uit de <u>arbeidsmarktagenda</u> Jeugdhulp (opgesteld door Jeugdzorg Nederland, FNV en CNV, met ondersteuning van VWS en JenV) in uitvoering, met input van diverse jeugdzorgaanbieders en professionals:<ul style="list-style-type: none"> - Project inwerken en begeleiden nieuwe medewerkers - Landelijke voorziening - Goed werkgeverschap - Aanpakken agressie op het werk - Arbeidsmarkteffecten van SKJ-registratie • Publicatie subsidieregeling EVC jeugd- en gezinsprofessional. Jeugdprofessionals, ZZP'ers en instellingen in het jeugddomein kunnen subsidie aanvragen voor deelname aan een EVC-procedure vakbekwame hbo jeugd- en gezinsprofessional	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van lopende projecten en initiëren van nieuwe projecten voor 2021 • Website www.jeugdhulpallesinhetwerk.nl komt dit najaar online

Randvoorwaarden: Jeugdhulp dichtbij het kind

Waar zetten we op in?

Voor een kind is het prettig en het meest effectief als hulp zo dicht mogelijk bij huis wordt aangeboden, liefst in zijn eigen bekende omgeving. Om jeugdhulp dichterbij de leefwereld van het kind en het gezin te brengen is het belangrijk dat de randvoorwaarden op orde zijn. Daarom zetten we in op de volgende doelen:

- A** Regionale aanpak wachtlijsten en wachttijden, inclusief de beschikbaarheid van een regionaal expertteam en regionale leertafels.

- B** In 2018 is duidelijk welke (hoog) specialistische jeugdhulp landelijk wordt aangeboden, ingekocht en beschikbaar is.

- C** In 2021 is weinig voorkomend hoog specialistisch intramuraal zorgaanbod gedaald, en ambulant specialistische aanbod toegenomen. Ook is de looptijd van een plaatsing gedaald.

- D** In 2020 is sprake van professioneel (collectief) opdrachtgeven- en opdrachtnemerschap.

- E** In 2020 geen vermijdbare administratieve lasten bij de samenwerking tussen aanbieders en gemeenten, zodat meer geld en tijd ten goede komt aan de cliënt.

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>A Regionale aanpak wachtlijsten en wachttijden, inclusief de beschikbaarheid van een regionaal expertteam en regionale leertafels</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het OZJ heeft met 13 geïnteresseerde jeugdhulpregio's gesproken over het samen oplossen van de regionale wachttijdproblematiek. Initiatieven, behoeftes en commitment van de regio's zijn geïnventariseerd en waar mogelijk gematcht aan het ondersteuningsaanbod van het OZJ • In de regio Hart van Brabant is een convenant getekend en is bovenstaande project inmiddels van start • Bestaande initiatieven mbt wachttijdproblematiek worden in kaart gebracht, aan elkaar verbonden en hiaten worden gevuld met nieuwe initiatieven • Naast het aanpakken van de regionale wachttijdproblematiek is de situatie gespiegeld met inzichten uit de rest van het land • Er is daarnaast gestart met 16 deelnemers van verschillende instellingen en regio's om maandelijks samen digitaal te leren (<u>leerexpeditie</u>) en de wachttijdproblematiek aan te pakken. Het aantal deelnemers groeit nog steeds • Een verdiepende <u>inventarisatie</u> door middel van een enquête over de regionale expertteams is afgerond ten behoeve van een regionale ontwikkelagenda 	<p>Tav schadelijke wachttijden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zal met 1 á 2 aanvullende regio's worden samengewerkt om te komen tot concrete verbetering/oplossingen voor de bestaande wachttijdproblematiek in de betreffende regio • Voortzetting van de maandelijks <u>leerexpedities</u> om tot concrete verbeterpunten en nieuwe inzichten te komen <p>Tav regionale expertteams:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling van de positie en werkwijze van regionale expertteams, in samenhang met de nog op te zetten bovenregionale expertisecentra • Opstellen regionale ontwikkelagenda's door regionale expertteams • Aanbieden regionale en landelijke werk- en leersessies • Oplevering digitaal werkboek voor regionale expertteams eind 2020
<p>B In 2018 is duidelijk welke (hoog)specialistische jeugdhulp landelijk wordt aangeboden, ingekocht en beschikbaar is.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afgerond 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen nieuwe acties hierop
<p>C In 2021 is weinig voorkomend hoog specialistisch intramuraal zorgaanbod gedaald, en ambulante specialistische aanbod toegenomen. Ook is de looptijd van een plaatsing gedaald.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zie actielijn 2 'Kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien' 	<ul style="list-style-type: none"> • Zie actielijn 2 'Kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien'

Subdoel	Belangrijkste mijlpalen vanaf juni 2020	Vervolgstappen
<p>D In 2020 is sprake van professioneel (collectief) opdrachtgeven- en opdrachtnemerschap</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De <u>Norm voor Opdrachtgeverschap</u> (NvO) is door gemeenten in juni aangenomen. Implementatie van de norm is gestart • In 2020 hebben zes regio's de leergang '<u>Contracteren</u>' afgerond. Drie regio's zijn in de voorbereidende fase van het leertraject. In totaal hebben 26 regio's de leergang afgerond • De pilot 'Inkoop jeugdhulp in strafrechtelijk kader' is afgerond in de regio's in het arrondissement Zeeland/ Brabant • De principes in de leergang '<u>Contracteren</u>' zijn verbreed naar de Wmo; vanaf 1 juni 2020 <u>samenwerking</u> met de programma's Ketenbureau iSociaal Domein, Inkoop & Aanbesteding en OZJ (contracteren vanuit de bedoeling), o.a. via een gezamenlijk team <u>regioadviseurs</u> • Het rapport van de Jeugdautoriteit 'Verdiepingsonderzoek stand financiële gezondheid jeugdhulpaanbieders' is aangeboden aan de Tweede Kamer. Dit is een verdiepingsonderzoek op de resultaten van het EY-onderzoek van 2019 (stand van de financiële gezondheid van jeugdhulpaanbieders op basis van jaarrekeningen 2018) • Begin oktober is het 'Trendoverleg EWS' gestart. Tijdens dit overleg bespreekt de Jeugdautoriteit trends / rode draden die voortkomen uit het Early Warning System met veldpartijen 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie van de NvO • Verkennen hoe de NvO en het leertraject over contracteren elkaar kunnen versterken • Het veel gebruikte boekje '<u>Zeven goede gewoonten</u>' wordt geüpdate en breed onder de aandacht gebracht • Het aanbod van de huidige leergangen wordt uitgebreid met de ervaringen uit de pilot 'Inkoop jeugdhulp in strafrechtelijk kader' • Opnemen in leergang hoe de inwoner en zorgprofessional beter te betrekken bij visievorming, naar vertaling in beleid, de inkoop en de feitelijke uitvoering van de zorg • Ontwikkelen van een tweedaagse opfrustraining voor leergangalumni '<u>Contracteren</u>' (jeugdzorg en Wmo) en een e-learning module voor nieuwe medewerkers • In het najaar 2020 zal de Jeugdautoriteit opnieuw een sectorbreed algemeen onderzoek uitvoeren op basis van de jaarrekeningen van 2019 • Momenteel wordt gewerkt aan een convenant Jeugdautoriteit met VNG en BGZJ waarin afspraken gemaakt worden over de rol en taken van de Jeugdautoriteit en de samenwerking met en tussen veldpartijen
<p>E In 2020 geen vermijdbare administratieve lasten bij de samenwerking tussen aanbieders en gemeenten, zodat meer geld en tijd ten goede komt aan de cliënt.</p>	<p>Uitwerking van het <u>convenant</u> 'Stoppen met tijdschrijven' van 11 juni jl. is gestart. Zie actielijn 6 'Investeren in vakmanschap'</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De afspraken uit het convenant 'Stoppen met tijdschrijven' worden uitgevoerd. Zie actielijn 6 'Investeren in vakmanschap'

ONTWIKKELINGEN OP DE VERANDER- OPGAVEN

De veranderopgaven

Nieuw in deze voortgangsrapportage is dat we u informeren over de ontwikkelingen op een vijftal veranderopgaven:

1. Oppakken en leren van complexe casuïstiek
2. Wijkgericht werken met de leefwereld als vertrekpunt
3. Contracteren vanuit de bedoeling
4. Ontwikkelen van een lerend jeugdstelsel
5. Ontrafelen en terugdringen van schadelijke wachttijden

De veranderopgaven helpen om de gewenste institutionele en inhoudelijke transformatie in de jeugdregio's verder vorm te geven en ze vormen de basis voor het werk van het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd. Waar de actielijnen zijn ingericht vanuit inhoudelijke doelen, hebben de veranderopgaven een veranderkundige achtergrond. Binnen de veranderopgaven komen onderwerpen en doelstellingen uit de actielijnen uiteraard wel terug. Wijkgericht werken en een betere toegang tot jeugdhulp liggen bijvoorbeeld in elkaars verlengde. Ambassadeur Mario Nossin en het landelijke programma werken daarom nauw samen. De veranderopgaven zijn ook onderling verweven. Zo leert complexe casuïstiek die aangemeld wordt bij landelijk ambassadeur Gieke Buur ons over verbeterpunten op lokaal en regionaal niveau, bijvoorbeeld als het gaat om wijkgericht werken of zorginkoop. Bij de opgave om schadelijke wachttijden aan te pakken, verwachten we in de praktijk onderliggende zaken tegen te komen waar de andere veranderopgaven in terugkomen. De landelijke ambassadeurs zijn daarom bij deze regio-aanpak betrokken.

De vijf veranderopgaven komen in de volgende hoofdstukken achtereenvolgend aan bod. Ieder hoofdstuk begint met een korte uitleg over de opgave. Daarna volgen de belangrijkste ontwikkelingen in de regio's en stappen die we de komende tijd zullen zetten.

Oppakken en leren van complexe casuïstiek

Sommige kinderen en jongeren draaien vast in het systeem van jeugdhulp. Kenmerkend voor alle situaties is de zoektocht en persoonlijke worsteling van alle betrokkenen om aan de ene kant het beste voor een kind te willen, maar aan de andere kant geen fouten te willen maken, niet te weten hoe samen de beste zorg vorm te geven en te puzzelen met belangen, macht en eigen angsten. Naast de complexiteit van het systeem, kan ook een gebrek aan kennis daarbij een rol spelen. De opgave is om doorbraken te realiseren voor al deze jongeren. Hiervoor is het belangrijk dat betrokkenen rondom jongeren beter worden in het vormgeven van samenwerking en in het organiseren van maatwerk. Dit, door samen te leren hoe we eerder en beter kunnen signaleren en handelen wanneer het ingewikkeld dreigt te worden.

Beschouwing

Wat zagen we de afgelopen periode?

In 2019 is het programma betrokken geweest bij ruim 100 vragen van jongeren, ouders en professionals. Tot 1 juli van dit jaar al bij 138 vragen. Wat deze stijging veroorzaakt is niet duidelijk. Vermoedelijk speelt meer bekendheid en een betere bereikbaarheid van het team hierbij een grote rol. De grootste groep zorgvragen betreft (net als in 2019) autisme of trauma. Daarnaast zijn er veel verblijfsvragen. Niet altijd doordat de gewenste plekken wachtlijsten hebben, maar vaak ook doordat er wordt gezocht naar plekken die er nog niet zijn. Maatwerkoplossingen worden dan eerder regel dan uitzondering.

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan?

Juist omdat we zien dat maatwerkoplossingen vaak het antwoord zijn op de zorgvragen van jongeren, is daar de afgelopen periode extra aandacht aan besteed. Zowel door het samen met expertteams oppakken als door het

ontwikkelen van (leer)materialen die kunnen ondersteunen en inspireren bij het organiseren van maatwerkoplossingen voor jongeren.

Bij alle regionale expertteams vindt actieve ondersteuning plaats in verband met hun doorontwikkeling. Geen enkel kind is complex in zijn eentje. Complexiteit ontstaat doordat wij samen niet altijd in staat zijn eerder in het proces van een kind goed om te gaan met vragen om hulp. Om een goed beeld te krijgen van de werkwijze van expertteams bij het in de regio oplossen van complexiteit, is samen met de expertteams een uitvraag gedaan.

Wat is daarvan het resultaat?

Voor het grootste deel van de eerdergenoemde 138 jongeren is het gelukt om samen met de expertteams en andere professionals en partners maatwerkoplossingen te organiseren. Hierbij hebben we ervaren dat het ingewikkeld is om een maatwerkfinanciering voor elkaar te krijgen, omdat de geboden hulp geleverd wordt vanuit verschillende stelsels. Om te zorgen dat deze hulp snel op- en afgeschaald kan worden, is het nodig om een financieringssysteem te ontwikkelen. We denken aan een vouchersysteem of een soort scharrelruimte waardoor de gevraagde hulp flexibeler inzetbaar wordt. Vanuit het programma wordt het gesprek hierover gevoerd met verschillende partijen. Door de uitvraag hebben de regionale expertteams zicht gekregen op hun huidige positie en werkwijze. Dit beeld helpt hen om in samenhang met de bovenregionale expertisecentra die momenteel worden gerealiseerd tot een regionale werkwijze te komen bij complexe zorgvragen. De meerderheid van de expertteams vult de vier functies consultatie en advies, procesregie, signaleren en leren in. De manier waarop deze functies ingevuld worden, verschilt per jeugdregio. Daarnaast zijn er verschillen in de samenstelling van de teams, het mandaat dat zij hebben en de werkrelatie met de gemeente

Wat gaan we de komende periode nog doen?

- De in de ondersteuning opgedane lessen gaan we komende periode systematisch delen met de regionale expertteams en de bovenregionale expertisecentra. Hierdoor kunnen zij als stevige partners in de regio, waar de oplossingen ook gevonden moeten worden, jongeren in complexe situaties steeds beter helpen.
- Ook in 2021 pakken we zorgvragen op. Tegelijkertijd gaan we met expertteams en expertisecentra aan de slag om deze zorgvragen samen te beantwoorden om zo de slagkracht in de regio te vergroten.
- Daar waar het expertteams nog niet goed lukt om zorgvragen op te pakken, helpen we hen in hun doorontwikkeling. Waar we kunnen zullen we helpen met het organiseren van maatwerkoplossingen.
- De komende periode zoeken we uit of en hoe de financiering van maatwerk beter kan worden georganiseerd. We zien hierbij een mogelijke rol voor bovenregionale expertisecentra.

Praktijkvoorbeelden

Het Onderwijzorgteam zorgt voor specialistische jeugdhulp binnen speciaal onderwijs

Door de casuïstiek op tafel te brengen, weet het lokale team van de gemeente snel wat er met een gezin aan de hand is en welke hulp nodig is. Niet alleen vanuit de Jeugdwet, maar ook vanuit de Wmo en Participatiewet. ➡

In gesprek met Gieke Buur en Noa van Hagen over de Schoenveter Club

Gieke Buur is landelijk ambassadeur Oppakken en Leren van complexe casuïstiek voor het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd. Ze spreekt met Noa van Hagen over het belang van verbinding. ➡

In JeugdzorgPlus behandelcentrum de Koppeling werken alle disciplines samen aan hetzelfde doel

De Koppeling heeft alle benodigde disciplines in huis, waaronder een poli diagnostiek en behandeling, verslavingszorg en onderwijs. Het behandelteam kan van samenstelling wisselen, afhankelijk van wat een jongere met meervoudige en complexe gedragsproblemen nodig heeft. Die gezamenlijke verantwoordelijkheid is expliciet afgesproken en vastgelegd. ➡

Versterken van wijkgericht werken met de leefwereld als vertrekpunt

Elk kind heeft maar één jeugd. Daar willen we zorgvuldig mee omgaan. Vooral als jeugdigen in de knel zitten, 'pech onderweg' hebben of onvoldoende worden gezien vanwege hun beperking of chronische aandoening. Ondanks onze intentie om *het goede* te doen voor jeugdigen en gezinnen, blijkt dat ons vertrekpunt vaak een te sterke focus heeft op het inzetten van een voorziening. Vanuit de leefwereld vertrekken, betekent ook dat we accepteren dat er diversiteit is. Wanneer je dat niet doet, missen we kansen in de leefwereld (en daarmee in het leven) van de jeugdige en het netwerk, en belasten we het jeugdhulpstelsel onnodig. Anderzijds is het inzetten van zorg, ondersteuning en/of een voorziening vaak een voorwaarde voor jeugd met beperkingen of chronische aandoening om toegang te krijgen tot ontwikkeling, wonen en werken.

Het *goed* willen doen leidt er dikwijls toe dat we als professionals met elkaar druk zoekende zijn om de jeugdige in te passen in het systeem van jeugdhulp. In plaats van kennis en expertise in te vliegen in de leefwereld (op school, bij een sportclub of vereniging, op het werk of thuis) houden we een professionele cultuur van doorverwijzen in stand en vervreemden we de jeugdige ongewild van zijn leefwereld. Wijkgericht werken vanuit de leefwereld helpt om te kijken naar kansen, mogelijkheden, talenten, naar hoe de eigen kracht te versterken! De 5 basisfuncties voor lokale teams vormen hiervoor een goede basis.

Beschouwing

Wat zagen we in de regio's?

We zien dat regio's enthousiast zijn om het gewone leven te versterken en op zoek zijn naar mogelijkheden om dit te stimuleren in hun eigen regio. De Norm voor Opdrachtgeverschap, met daarin de verwijzing naar de basisfuncties voor lokale

teams, wordt vertaald naar regiovisies. De laatste maanden krijgt onder andere het OZJ vragen vanuit de regio's *hoe* wijkgericht werken vanuit de leefwereld versterkt kan worden. Het gaat daarbij vaak om vragen in de randvoorwaardelijke sfeer en in het bijzonder op welke manier wijkgericht werken te vertalen is naar contracteren, samenstelling van lokale teams en professionaliseringsvraagstukken.

Wat vinden/vonden we daarvan?

We zien energie en ambities op lokaal niveau en tevens ook de moeite die het kost om op lokaal niveau echt tot domein overstijgende verbindingen te komen. De weg om levensbrede ondersteuningsvragen van inwoners leidend te laten zijn boven financiering in plaats van andersom, blijft een taai vraagstuk. Het effect van wijkgericht werken is vooral zichtbaar in concrete casuïstiek (bijvoorbeeld in afname van complexe casuïstiek), contractering vanuit de bedoeling en leren en ontwikkelen. Allemaal in de driehoek inwoners-professionals-gemeenten.

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan?

We zijn in de afgelopen periode begonnen met ons vooral te richten op het concreet toepasbaar maken van de vijf basisfuncties van lokale teams op de leefwereld van inwoners waardoor het ingebed kan worden in beleid. Een concreet voorbeeld is de doorontwikkeling van de *Zelfevaluatietool sociaal domein*, waarmee gemeenten de vijf basisfuncties kunnen vertalen naar regiovisies en regionaal beleid. Hierbij hebben we verbinding gelegd met landelijke programma's, initiatieven en expertisenetwerken die allemaal eenzelfde doel dienen: de toegang van de jeugdhulp verbeteren en het wijkgericht werken vanuit de leefwereld versterken. In diverse regionale initiatieven, drie pilots 'Leren van ervaringsverhalen' en (online) workshops maken we steeds weer de verbinding naar de vijf basisfuncties als 'middel' om het gewone leven te versterken.

Wat is daarvan het resultaat/wat heeft het opgeleverd?

Zowel de vertaling van de vijf basisfuncties naar de leefwereld van inwoners als de aangereikte handvatten om het concreet toepasbaar te maken in lokale teams worden in de regio's goed ontvangen. We zien zowel bij jeugdregio's als bij afzonderlijke gemeenten duidelijk een verschuiving naar het willen werken vanuit een visie die beter aansluit op versterkende factoren in de leefomgeving van inwoners, in plaats van het te snel zoeken naar oplossingen in specialistische zorg. Aanbieders willen dit ook, echter zien zij het nog niet altijd terug in de vertaling naar (contract)ruimte om maatwerk te kunnen leveren. Het effect op inwoners zal pas echt zichtbaar worden als dit maatwerk – vanuit een brede blik en dus ook domeinoverstijgend (zorg, onderwijs, inkomen, sociaalmaatschappelijk) – geleverd kan worden. In steeds meer regio's resulteert dit in een ondersteuningsvraag om deze visie en handvatten te helpen vertalen naar de regionale en lokale situatie. Dit is ook belangrijk in de stap naar meer inclusiviteit en kansgelijkheid. De ondersteuning in de regio's is erop gericht om lokale partners te helpen om de omslag in denken en doen maken en de hulpvraag te verhelderen vanuit de leefwereld.

Wat gaan we de komende periode nog doen?

De komende periode ligt het accent op het verder ontwikkelen van trainingen en instrumenten (zoals de zelfevaluatietool) om het wijkgericht werken te stimuleren voor alle betrokkenen. Daarbij ligt er ook focus op de toepassing van deze instrumenten, met nog wat extra aandacht voor het ontwikkelen van een afwegingskader voor kinderen met beperkingen of chronische aandoeningen. Daarnaast gaan we aan de slag met het verder ontwikkelen en inzetten van natuurlijk mentorschap. We doen dat in samenwerking en co-creatie met onze interne en externe samenwerkingspartners zoals de Associatie van Wijkteams, de BGZJ, het Nederlands Jeugdinstituut, het programma Integraal werken in de wijk, beroepsorganisaties en opleiders, Toezicht Sociaal Domein en de VNG.

Praktijkvoorbeelden

Het sociaal netwerk van het gezin in actie

Er komt praktische ondersteuning, met behulp van het eigen sociaal netwerk zodat het gezin weer verder kan. ➡

Samen optrekken: wijkteam, school en ouders

Sinds 2015 hebben zowel basis, als voortgezet en speciaal onderwijs in de gemeente Amersfoort korte lijnen met de wijkteammedewerkers. ➡

Evalueren van de vijf basisfuncties middels de Zelf Evaluatie Tool (ZET)

Met behulp van de ZET evalueert een gemeente hoe de basisfuncties ervoor staan en hoe de zorg en ondersteuning voor een inwoner is vormgegeven. IJsselland heeft er voor gekozen om de uitvoering van de ZET door de regio te laten doen, én om per gemeente 1 casus te onderzoeken. ➡

Contracteren vanuit de bedoeling

De bedoeling van de transformatie van de jeugdhulp is om zorg en ondersteuning dichtbij de leefwereld van kinderen, jongeren en gezinnen te organiseren. Slagvaardig (doe wat nodig is), flexibel (pas toe of leg uit) en slim (kostenbewust) zijn hierbij eveneens kernbegrippen. De opgave is om het 'werken vanuit de leefwereld' te borgen in de inkoop en contractering van jeugdhulp. Dit vraagt om de juiste kennis en kunde bij gemeenten. Het werken vanuit een visie op jeugdhulp voorkomt schoksgewijze veranderingen en draagt bij aan een goede toegang tot jeugdhulp. Om haalbaar beleid en kwalitatief goede zorg te garanderen is regionale samenwerking tussen gemeenten nodig, alsook het betrekken van ervaringsdeskundige jongeren en ouders en (vertegenwoordigers van) zorgprofessionals bij het inkoopproces.

Daarnaast gaat de opgave ook over gedrag en houding van de jeugdhulpaanbieders zoals: goed bestuur, leren werken binnen marktwerking, werken vanuit een netwerkverantwoordelijk, en transformeren van specialistische jeugdhulp naar vormen van zorg dicht bij de leefwereld van de inwoner. Al deze veranderopgaven binnen de inkoop en contractering van jeugdhulp vallen of staan met een gedeelde verantwoordelijkheid op de transformatieopgave en een duurzame samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Beschouwing

Wat zagen we in de regio's?

In veel regio's erkent men het belang van én investeert men in een goede werkrelatie tussen de opdrachtgever (gemeente) en de opdrachtnemer (zorgaanbieder) om de beschikbaarheid van zorg te borgen en een zorgvuldige transformatie van het zorglandschap jeugd te bewerkstelligen. Hierbij ziet het OZJ dat dit niet door alle jeugdhulpaanbieders in regio's wordt herkend.

Gemeenten erkennen het belang van een goede werkrelatie tussen gemeenten onderling ook. In het verlengde daarvan hebben de gemeenten eind juni ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) waarin niet vrijblijvende afspraken zijn opgenomen tussen zowel gemeenten binnen een regio als tussen regio's onderling. Gemeenten vertalen de norm in een regiovisie waarin ze uitwerken waarvoor en hoe ze met elkaar samenwerken. Hieronder valt het betrekken van inwoners en zorgprofessionals. We zien ontwikkeling dat regio's dit steeds meer willen realiseren, maar nog zoekende zijn in hoe dit concreet uit te werken.

Een belangrijk onderdeel van de inzet van het programma Zorg voor de Jeugd ten aanzien van het verstevigen van de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer zijn de eerstelijns bemiddelingsgesprekken in de regio's. Inmiddels heeft het OZJ in 35 conflicten bemiddeld tussen gemeente(n) en één of meer jeugdhulpaanbieders. De afgelopen zes maanden zijn er vijf trajecten afgerond, onlangs drie trajecten gestart en is er sprake van vier lang lopende trajecten. Hierover vindt veelal direct contact en afstemming plaats met de Jeugdautoriteit. Onderwerpen van conflict zijn de contractvoorwaarden (voornamelijk toegespitst op het gegeven dat de tarieven niet toereikend zijn). En het wederzijdse gebrek aan vertrouwen, vrijwel altijd in combinatie met een gebrek aan perspectief op overeenstemming en op duurzame samenwerking.

We zien nog geen afname in aantal of duur van de lopende bemiddelingstrajecten. Toch lijkt het dat er een verschuiving plaatsvindt. De uitingsvorm is nog hetzelfde maar de conflicten lijken steeds meer te gaan over vertrouwen en de contractrelatie. Meestal ligt daaraan ten grondslag dat er sprake is van teleurstelling over het tempo van de transformatie en ligt de vraag op tafel of de juiste ingrediënten aanwezig zijn voor een voldoende duurzame relatie.

Wat vinden/vonden we daarvan?

Het conflict illustreert op deze plekken onvoldoende doorontwikkeling in de rollen van de opdrachtgever en opdrachtnemer. Het gaat hier niet zozeer om het ontbreken van de technische contractvaardigheid, maar meer over het onvermogen om de consequenties van het eigen handelen goed te voorzien in het werken met het contract of het beëindigen daarvan. Hierin spelen natuurlijk de potentiële tegenstellingen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer een rol (financiële zorgen bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer en niet vervulde verwachtingen over en weer).

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan?

- Ondersteuning door middel van de leergang 'Contracteren'. Zes regio's hebben deze periode de leergang afgerond en drie regio's zijn in de voorbereidende fase van het leertraject. In totaal hebben 26 regio's de leergang afgerond.
- Verbreding van de leergang van Jeugd naar Sociaal Domein zodat vraagstukken van inwoners vanuit een brede blik opgepakt kunnen worden.
- Intensivering van de samenwerking met de programma's Ketenbureau iSociaal Domein en Inkoop & Aanbesteding. Onder meer via een gezamenlijk team regioadviseurs met als doel integrale advisering die leidt tot een bredere ondersteuning en oplossingen die nog preciezer aansluiten op wat voor de inwoner nodig is.
- Een pilot 'Inkoop jeugdhulp in het strafrechtelijk kader' is afgerond. Het aanbod van de huidige leergangen zal hiermee worden uitgebreid.
- De beleidsvisie rondom *Contracteren vanuit de bedoeling* is vastgesteld met de stuurgroep.

Wat is daarvan het resultaat/wat heeft het opgeleverd?

De bemiddelingstrajecten zijn boven verwachting succesvol gebleken. Dat wil niet zeggen dat de problemen in deze conflicten structureel opgelost zijn. Wel lijkt de drempel om in het vervolg om ondersteuning te vragen veel lager, waardoor een opleving van het conflict niet meer escaleert. Geleerde lessen worden verwerkt

in onze leergang 'Contracteren' en ingezet in de overige activiteiten van het programma alsook doorgegeven aan aanpalende programma's.

De leergang 'Contracteren' heeft eraan bijgedragen dat veel regio's vanuit eenzelfde taal en begrippenkader met de contractering omgaan. Daarnaast is er meer vanzelfsprekendheid ontstaan ten aanzien van de zeven goede gewoonten (zoals; vertrek vanuit een gezamenlijke visie, ken je markt, concurrentie of samenwerking, meer of minder aanbieders). Dit is een mooie ontwikkeling. Voor aanbieders die in meerdere regio's zorg aanbieden werkt dit veel efficiënter.

Wat gaan we de komende periode nog doen?

In alles wat we de komende periode gaan doen, zullen we zoveel mogelijk integraal werken vanuit de verschillende perspectieven van de veranderopgaven.

- Analyseren rode draden eerstelijns bemiddelingsgesprekken. Hieruit volgen aanbevelingen voor beleid in eerste instantie aan de betrokken partijen zelf en vervolgens, geabstraheerd aan de stuurgroepleden en opdrachtgevers.
- Implementatie van de NvO. We gaan onderzoeken welke elementen uit de NvO een relatie hebben met hoe we het leertraject 'Contracteren' vormgeven.
- Het boekje 'Zeven goede gewoonten' wordt geüpdatet en breed onder de aandacht gebracht.
- De inwoner en zorgprofessional wordt beter betrokken bij het proces van visie, beleid tot en met uitvoering.
- Uitrollen van cursusaanbod (tweedaagse opfrustraining en een e-learning module).
- Het leertraject benutten om de basis te leggen voor partnership en netwerk-verantwoordelijkheid door ondersteuning van de bestuurders van zorgorganisaties in de ontwikkeling van 'ik sta voor een organisatie' naar 'ik sta voor het zorglandschap'. Overigens geldt dit appèl voor alle betrokken partijen.
- Samenwerken met Programma 'Inkoop sociaal domein', Steunpunt passend onderwijs en het NJi om kennis over inkoop van jeugdhulp in het onderwijs te bundelen.

- Met de VNG en gemeenten in gesprek gaan over de organisatiewijze van het zorgaanbod van de gemeente. Zorgaanbod organiseren vanuit een meer geïntegreerde benadering levert betere dienstverlening tegen lagere kosten. Dit kan worden vormgegeven door enerzijds meer stroomopwaarts aan te bieden (oftewel meer preventief en meer vertrekken vanuit de bron, dichterbij het gewone leven van de jeugdige) en de vraag van de inwoner centraal te stellen in de oplossing, en anderzijds door te werken over de verschillende segmenten heen (ontschotten) bij hulpvragen op het gebied van huisvesting, schuldhulpverlening, arbeid, Wmo, Jeugdwet.
- Verminderen van administratieve lasten door samen met Ketenbureau iSociaal Domein bindende afspraken te maken over de contractwijze en de wijze waarop de administratieve organisatie wordt ingericht.

Praktijkvoorbeeld

Pilot Foodvalley: Van strakke protocollen naar meer vrijheid in de professionele ruimte

Het idee achter deze pilot is dat de gezinnen zo min mogelijk merken van systemen, protocollen en richtlijnen. Dat betekent in de praktijk één gezicht voor de cliënt. Iemand die niet werkt vanuit de bestaande kaders van een organisatie maar gewoon doet wat nodig is. Meeloopt met het gezin. ➡

Ontwikkelen van een lerend jeugdstelsel

Het systeem van jeugdhulp beweegt. Maar om steeds betere resultaten voor kinderen, gezinnen en de samenleving te kunnen boeken, is het noodzakelijk dat het jeugdstelsel zich ontwikkelt. Dat we steeds beter worden in het geven van hulp, ondersteuning en zorg. Voor jeugd kan dit hét verschil zijn tussen thuis wonen of in een instelling, je gehoord voelen of vervallen in een complexe situatie, op tijd geholpen worden of in het ergste geval: het verschil tussen leven of dood. Daarom willen we met professionals, bestuurders, beleidsmakers en inwoners ontdekken hoe het beter kan. We dagen vooral professionals uit om op te staan voor grote ambities die tot doel hebben te gaan voor een totale oplossing van het probleem. Om te gaan voor 0 uithuisplaatsingen, 0 suïcides, 0 kinderen die doodgaan als gevolg van een eetstoornis.

Beschouwing

Wat zagen we in de regio's?

Er is in de regio's veel urgentiebesef over wat er beter kan in de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. De samenhang is echter zó complex, de dagelijkse werkwijze zó druk, de aanwezige kennis over wat het best werkt nog zo weinig verspreid, de benodigde ruimte te klein, de tijd tekort en de expertise te weinig, dat we nog te vaak in de actiemodus schieten. Met alle goede bedoelingen en hard werken, maar zonder echt precies te weten welke vraag van inwoners we nu precies proberen op te lossen. De drang om beter te willen worden is niet nieuw. Academische werkplaatsen en andere leertrajecten hebben de afgelopen jaren laten zien dat een nieuwsgierige en onderzoekende houding loont. We zijn echter nog steeds vooral hard aan het werk.

Wat vinden/vonden we daarvan?

Dat kan slimmer! Door data te verzamelen en te analyseren, bijvoorbeeld de wereld aan data die er is bij gemeenten en aanbieders. Door te weten waar we vandaan komen en wat we al geleerd en verbeterd hebben, door kennis te benutten die er al is en te accepteren dat soms iets (nog) niet kan. Ergo: door te werken aan een Lerend Jeugdstelsel. Hierbij halen we inspiratie uit andere domeinen. Bijvoorbeeld uit het domein verkeer en vervoer, waar Rijkswaterstaat door leren het aantal verkeersslachtoffers drastisch wist terug te dringen. Of in de ziekenhuizen, waar de prognose bij kanker de laatste dertig jaar voortdurend fundamenteel is verbeterd. Zonder de ambitie om naar '0 sterfgevallen door kanker' te komen was men nooit zover gekomen. Zullen we deze ambitie en lange adem ook in de jeugdhulp gaan inzetten?

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan?

Leren gebeurt het best door te denken in netwerken in plaats van in silo's. Door vanuit nieuwsgierigheid 'grensoverschrijdend' vragen te stellen en geen genoegen te nemen met 'hoe het nu eenmaal gaat'. Vanuit deze visie op leren hebben we afgelopen periode diverse netwerken ondersteund bij het inrichten van een leerproces waar de ambitie hoog is (waaronder Ketenbreed leren, Beweging van 0, StroomOP, K-EET en OZJ ZOOMerschool). Hierdoor ontstaat zicht op wat wérkt en ook op wat we vooral niet meer moeten doen.

Wat is daarvan het resultaat/wat heeft het opgeleverd?

We zien in de regio's langzamerhand acceptatie en omarming van het denken in nul-ambities ontstaan. Steeds meer mensen raken geïnteresseerd en gemotiveerd, maar ook verbaasd: "Waarom deed ik dat niet eerder?" Het geloof ontstaat dat het anders kán. Enkele voorbeelden:

- Een jeugdbeschermingsorganisatie heeft contact opgenomen hoe de ambitie richting 0 uithuisplaatsingen levend te krijgen.
- Een gemeentelijke regio wil met haar 'Geweld Hoort Nergens Thuis'-aanpak gaan voor 0 kindermishandelingen, een andere regio vroeg ondersteuning bij het werken met grote doelen.

Wat gaan we de komende periode nog doen?

De komende periode gaan we investeren in het denken en handelen vanuit nul-ambities:

- Door met professionals, bestuurders, beleidsmakers en inwoners te ontdekken hoe het wél kan, willen we de lerende beweging verder op gang brengen. We dagen vooral professionals uit om op te staan voor nul-ambities waaraan zij vanuit intrinsieke motivatie op willen doorpakken. Zoals 0 uithuisplaatsingen, 0 suïcides, 0 doorverwijzingen, 0 kinderen die doodgaan aan een eetstoornis. We ondersteunen minimaal vijf jeugdregio's in deze denkwijze door het opstellen van 'nul-platen' die inzichtelijk maken welke factoren van belang zijn om dichterbij de ambities te komen.
- Met de webinar-serie "ZOOMinn lerend jeugdhulplandschap" gaan we deze manier van kijken nog breder, dieper en interactief verankeren in de jeugdhulp. In het najaar van 2020 sluiten daar de eerste acht regio's en/of organisaties bij aan.

Praktijkvoorbeelden

Pilot Zeeland – alles voor een vloeiende klantroute

Verslag van een pilot in Zeeland ter verbetering van de jeugdbeschermingsketen waarbij de professional geen centimeter van de zijde van het gezin wijkt en organisaties nadenken over een andere rolverdeling. ➡

Betere jeugdzorg organiseren je van onderop

In de JeugdzorgPlus zitten kinderen met zeer complexe problematiek. Om de hulp aan deze jongeren te verbeteren én om te voorkomen dat ze in de gesloten zorg terechtkomen, is een plan gemaakt: 'De best passende zorg voor kwetsbare jongeren'. Dit plan komt niet uit de koker van beleidsmakers, maar is juist bedacht door mensen uit de praktijk – met input van jongeren zelf. ➡

Leren van levensverhalen cliënten

Hoe had een specifiek langdurig hulpverleningstraject anders gekund? Over dit soort vragen buigen professionals zich binnen het project Ketenvreed Leren. ➡

Ontrafelen en terugdringen van schadelijke wachttijden

Wachttijden zijn schadelijk als het welzijn van kinderen verder onder druk komt te staan als gevolg van bijvoorbeeld het niet of niet tijdig beschikbaar zijn van de juiste zorg of ondersteuning of door het ontbreken van maatwerk. Het vraagstuk is zeer complex en de oorzaken, problemen en oplossingen voor wachtlijsten verschillen per regio en per sector. Het vraagt om oplossingen in het systeem, die een andere manier van werken vergen. Bijvoorbeeld in een beweging naar voren, waarbij we zoveel mogelijk voorkómen dat jeugdigen rondraaien in het systeem van jeugdhulp, zonder dat zij echt geholpen worden. We willen dat (specialistische) jeugdhulp op het goede moment beschikbaar komt, waardoor de levensloop van kinderen en jongeren een andere, positieve wending kan krijgen.

Beschouwing

Wat zagen we in de regio's?

Landelijke initiatieven om te sturen op wachttijden in de regio's leiden niet tot meer efficiëntie en effectiviteit in de aanpak van de wachttijden. Initiatieven in regio's richten zich te vaak niet op de onderliggende oorzaken van het ontstaan van de wachttijden. Daarnaast zijn het vaak losse oplossingen die elkaar niet versterken.

Wat vinden/vonden we daarvan?

Uit onderzoek blijkt dat een georkestreerde aanpak meer effect heeft. Daarom is er voor gekozen om het terugdringen van schadelijke wachttijden via een regionale aanpak op te pakken, waarbij inzichten op regionaal niveau een beeld moeten geven van zowel het ontstaan, de instandhouding als het terugdringen van wachttijden.

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan?

In 2019 ontrafelde het OZJ de factoren die leiden tot wachttijden. Daaruit bleek o.a. dat het complex is en dat interventies op landelijk niveau vaak te omslachtig of te complex zijn, waarbij er geen rekening wordt gehouden met de context van de regio zelf. Zowel de onderliggende problemen als de ontwikkeling en

implementatie van oplossingen moeten op regionaal niveau geaddresserd worden. Regio's hebben zich aan kunnen melden om in hun regio's wachttijden aan te pakken, waardoor we ook meteen de juiste intrinsieke motivatie en commitment hebben kunnen selecteren.

Praktijkvoorbeelden

App geeft verwijzers inzicht in actuele wachttijden

Door een app te gebruiken weet de huisarts waar een cliënt snel terecht kan voor jeugdhulp. Een utopie? Niet vanaf medio juni 2019 in de regio's Eemland, Lekstroom, Utrecht-West en Zuidoost-Utrecht. Dankzij de Beschikbaarheidswijzer. ➡

Enschedees model: Jeugdhulp in de school

De jeugdhulpspecialist is nu een vertrouwd gezicht waar iedereen terecht kan binnen deze school. Zonder indicatie. En moet er opgeschaald worden naar gezinsondersteuning of behandeling? Dan is dat snel geregeld. Geen wachttijd van maanden meer. ➡

Uit de dertien regio's die zich hebben gemeld om samen oplossingen te ontwikkelen om de oorzaken aan te pakken, hebben we er twee gekozen om concreet aan de slag te gaan met doorbraken in de aanpak van wachttijden. Met één daarvan is een convenant getekend en is het gezamenlijk project inmiddels van start gegaan. We begeleiden daarnaast deelnemers van de overige regio's, en van andere gemeenten en aanbieders bij het ontwerpen en invoeren van oplossingen in het digitale leertraject 'leerexpeditie'.

Wat is daarvan het resultaat/wat heeft het opgeleverd?

Met de twee geselecteerde regio's bereiden we een regionale visie op de aanpak van wachttijden voor en analyseren we het regionale jeugdhulpsysteem met als doel een structurele en integrale aanpak van wachttijden te ontwikkelen. Als resultaat van deelprojecten als StroomOP zien we bijvoorbeeld het aantal doorplaatsingen verminderen, wat een positief effect heeft op het terugdringen van wachttijden.

Wat gaan we de komende periode nog doen?

1. Actiegericht ontwerponderzoek in de twee geselecteerde regio's. Op basis hiervan -en eventuele additionele interventies- ontwikkelen we een structurele georkestreerde aanpak.
2. Via een 'Leerexpeditie' leren we gezamenlijk met regio's, gemeenten en aanbieders van inzichten/initiatieven uit de regio's.
3. We bundelen inzichten uit landelijke studies, gesprekken met experts en wetenschappelijke onderzoeken in een rapport met bevindingen.
4. We publiceren daarnaast een handreiking met succesfactoren bij de implementatie van regionale oplossingen om het leereffect naar andere regio's uit te breiden.

BIJLAGE 1: MIJLPALENOVERZICHT

Mijlpalen sinds de start van het programma (april 2018)

Mijlpaal	Actielijn	Wanneer
<u>Wetsvoorstel</u> gericht op centraliseren luisterlijnen (o.a. kindertelefoon) en Vertrouwenswerk Jeugd is aangenomen in de EK	1	VGR 1
<u>Instellingssubsidie</u> voor Kindertelefoon en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ) is t/m/ 2022 geregeld	1	VGR 1
<u>Varianten van de inrichting van lokale teams</u> (met voor- en nadelen) zijn door IWW beschreven	1	VGR 1
<u>Digitale toolbox voor wijkteams</u> die werken met jeugd is gemaakt door het NJi	1	VGR 1
28 gemeenten zijn gestart met <u>pilot levensbrede cliëntondersteuning</u>	1	VGR 2
Verbeterde <u>zelfevaluatiETOOL</u> Inspectie Toezicht Sociaal Domein en IWW is gereed, 10 pilots gestart	1	VGR 2
<u>Het Juiste Loket</u> is verbonden met de expertteams van de 42 regio's	1	VGR 3
De <u>vijf basisfuncties</u> die altijd verwacht mogen worden van lokale teams zijn vastgesteld door Rijk en VNG	1	VGR 3
<u>Onderzoek</u> 'levenslange en levensbrede zorg- en ondersteuningsvragen van jeugdigen en jongvolwassenen' is afgerond	1	VGR 3
<u>Onderzoek</u> naar informeel mentorschap in de jeugdhulp is afgerond	1	VGR 3
<u>Concept-visie over wijkgericht werken</u> met het oog op jeugd (VGR 1), dialoogsessies + werkconferentie hierover en een publicatie met de opbrengst hiervan is gereed	1	VGR 3
Er zijn 93 koplopers in het kader van het <u>project cliëntondersteuning</u>	1	VGR 4
Een <u>landelijke inspiratiesessie</u> wijkgericht werken is georganiseerd	1	VGR 4
Het <u>Kwaliteitskader Werken aan veiligheid voor lokale (wijk) teams en gemeenten</u> is ontwikkeld en vastgesteld door de VNG; een zelfscan is ontwikkeld	1 en 5	VGR 4
Associatie Wijkteams heeft i.s.m. het NJi en Movisie <u>praktijkvoorbeelden</u> over samenwerking met diverse stakeholders verspreid	1	VGR 4
Een <u>sociale kaart</u> is beschikbaar van alle jeugdregio's, evenals een analyse van deze kaarten door het OZJ	1	VGR 4
<u>Notitie</u> 'Mentoren en maatjes voor jongeren' is door het NJi gepubliceerd	1	VGR 5
<u>Visie-document</u> 'Wijkgericht samenwerken bij huiselijk geweld en kindermishandeling' van de Associatie Wijkteams is gepubliceerd	1	VGR 5
<u>Forum</u> voor 'Wijkgericht werken' is opgestart op platform Hart voor de Jeugd	1	VGR 5
Ontwerpsessie natuurlijk mentorschap heeft plaatsgevonden	1	VGR 5
Diverse online <u>Zoomer-schools</u> zijn georganiseerd door het OZJ, o.a. over wijkgericht werken en normaliseren	1	VGR 5
<u>Vijf pilots</u> om jeugdhulp in gezinsvormen regionaal te stimuleren zijn gestart	2	VGR 1
<u>Koersdocument</u> met kwaliteitscriteria voor gezinshuizen is opgesteld	2	VGR 2
<u>Actieplan</u> 'Best passende zorg voor kwetsbare jongeren' om overplaatsingen, gesloten plaatsingen en separaties te verminderen is opgesteld	2	VGR 2
<u>Fiscale vrijstelling</u> van pleegvergoedingen is geregeld	2	VGR 2

Bijlage 1: Mijlpalenoverzicht

Mijlpaal	Actielijn	Wanneer
<u>Verbeterd instrumentarium</u> om de kracht van pleegouders te versterken is ontwikkeld	2	VGR 2
Onderzoek om werving nieuwe pleegouders te verbeteren is afgerond	2	VGR 2
Project ' <u>Ik laat je niet alleen</u> ' (deel 1) dat de praktijk van gedwongen afzondering en andere vrijheidsbenemende interventies in de JeugdzorgPlus laat zien is afgerond	2	VGR 2
Er is één definitie 'gedwongen afzonderen' geformuleerd, een nulmeting uitgevoerd en registratie-afspraken gemaakt	2	VGR 2
Implementatieplannen aanpak pleegzorg, gezinshuizen en gesloten jeugdzorg zijn in samenhang gebracht	2	VGR 3
Subsidie voor BGZJ ter uitvoering van de aanpak pleegzorg, gezinshuizen en gesloten jeugdzorg is geregeld	2	VGR 3
Factsheet met plaatsingscriteria voor pleegzorg, gezinsgericht en residentiële zorg is opgesteld	2	VGR 3
Er is een nieuwe <u>wervingscampagne</u> voor pleegouders	2	VGR 3
De Haagse Hogeschool is als zesde partner bij het onderzoek <u>Ketenbreed Leren</u> aangesloten	2	VGR 4
Onderzoek ' <u>Waarom stoppen Pleegouders</u> ' is opgeleverd	2	VGR 4
Project 'Pleegzorg in de Keten' is gestart	2	VGR 4
Werkgroep ' <u>Mockingbird NL</u> ' is gestart	2	VGR 4
Netwerk ambassadeurs/aanjagers is opgericht om gezinshuizen regionaal te versterken	2	VGR 4
Project ' <u>In contact blijven</u> ' is gestart	2	VGR 4
Start lerend netwerk van jongeren, ervaringsdeskundigen, professionals, onderzoekers en trainers (113)	2	VGR 4
<u>Gids</u> met verzameld leeraanbod voor pleegouders is online	2	VGR 5
<u>Eindrapport Etappe 2</u> van ' <u>Ik laat je niet alleen</u> ' is opgeleverd	2	VGR 5
<u>Rapportage 'Mastermind'-sessies</u> van gedragswetenschappers over het voorkomen van plaatsing van jongeren in JeugdzorgPlus is opgeleverd	2	VGR 5
<u>BGZJ website</u> met StroomOP nieuws, podcasts, video's en interviewverhalen over veranderende jeugdhulp is live	2	VGR 5
<u>Week van de Pleegzorg</u> is georganiseerd van 28 oktober t/m 4 november 2020	2	VGR 5
<u>Mockingbird NL: Aanvraag</u> voor middelen voor 3-jarig programma ingediend bij de Nationale Postcode Loterij	2	VGR 5
Vitaliteitsworkshops voor gezinshuisouders georganiseerd	2	VGR 5
Ambassadeursnetwerk gezinshuizen ter regionale versterking van de positie van gezinshuizen is opgestart	2	VGR 5
Start project 'De jongere als stakeholder' ter versterking van jongerenparticipatie en effectieve inzet van ervaringsdeskundigheid in de jeugdhulp	2	VGR 5
<u>Maatregelenpakket zorg in onderwijstijd</u> opgesteld	3	VGR 1
<u>Subsidie</u> voor onderwijszorgconsulenten is verhoogd en verlengd	3	VGR 2
<u>Advies</u> René Peeters over betere samenwerking onderwijs/zorg/jeugdhulp is opgeleverd	3	VGR 2

Bijlage 1: Mijlpalenoverzicht

Mijlpaal	Actielijn	Wanneer
<u>Versnellingsagenda thuiszitters en advies Dullaert over doorzettingsmacht is opgeleverd</u>	3	VGR 2
<u>Subsidie gedragswerk is gerealiseerd</u>	3	VGR 2
<u>Onderzoek AEF naar ontwikkelingskansen kinderen gereed</u>	3	VGR 3
<u>Programmateam voor het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp en zorg is gestart</u>	3	VGR 3
<u>Onderzoek Berenschot naar financiering zorg in onderwijstijd is gereed</u>	3	VGR 3
<u>Extra middelen voor leerlingen met ernstig meervoudige beperking beschikbaar gesteld, zorgarrangeurs en pilots aangekondigd</u>	3	VGR 3
<u>Factsheet gezondheidszorg in het onderwijs opgeleverd</u>	3	VGR 3
<u>Jongerentop en onderzoek Regioplan naar thuiszitters</u>	3	VGR 3
De <u>regeling</u> voor leerlingen met ernstig meervoudige beperkingen is per 1 januari 2020 tijdelijk verdubbeld van €5 miljoen naar jaarlijks €10 miljoen	3	VGR 4
<u>Ondersteuning scholen door zorgarrangeurs bij het regelen van de financiering van zorg in onderwijstijd is gestart</u>	3	VGR 4
<u>Pilot-regio's zorg in onderwijstijd geselecteerd, voorbereiding in volle gang om per schooljaar 2020/2021 te starten</u>	3	VGR 4
<u>Vragenlijst en digitale focusgroepen uitgezet voor inzicht in wat nodig is om meer maatwerk te creëren voor onderwijs-zorgarrangementen</u>	3	VGR 4
<u>Verdiepende gesprekken gevoerd met gemeenten over de ontwikkelingen in thuiszitterscijfers</u>	3	VGR 4
<u>11 inspiratieregio's en 250 'aandeelhouders' verbonden aan ondersteuningsprogramma Met Andere Ogen</u>	3	VGR 4
<u>Sessie met gemeenten en samenwerkingsverbanden georganiseerd over invulling van wettelijke doorzettingsmacht</u>	3	VGR 4
<u>Verspreiding factsheet gezondheidszorg in het onderwijs naar ouders, professionals en scholen</u>	3	VGR 4
<u>Begeleiding en monitoring van pilot-regio's zorg in onderwijstijd Twente en Hart van Brabant is gestart</u>	3	VGR 5
<u>Werkzaamheden zorgarrangeurs zorg in onderwijstijd bij 50 scholen voor speciaal onderwijs zijn gestart</u>	3	VGR 5
<u>Focusgroepen met veldpartijen georganiseerd voor meer inzicht in wat nodig is om meer maatwerk te creëren voor onderwijs-zorgarrangementen</u>	3	VGR 5
<u>Beleidsvoorstel voor meer maatwerk voor onderwijs-zorgarrangementen gerealiseerd</u>	3	VGR 5
<u>Communities of practice in het kader van het programma Met Andere Ogen zijn gestart</u>	3	VGR 5
<u>Eerste tussenrapportage aanpak Met Andere Ogen opgeleverd en reflectie artikel gepubliceerd</u>	3	VGR 5
<u>Vervolgaanpak thuiszitterpact uitgewerkt</u>	3	VGR 5
<u>Onderzoek naar schoolverzuim gestart door KBA Nijmegen</u>	3	VGR 5
<u>Leeftijd pleegzorg opgehoogd naar 21 jaar en 13,7 miljoen structureel toegevoegd aan Gemeentefonds voor uitvoering</u>	4	VGR 1
<u>Er is een health deal gesloten ter stimulering van de inzet van eHealth onder kwetsbare jongeren in de overgang naar volwassenheid</u>	4	VGR 1
<u>RVS heeft adviesrapport leeftijdsgrenzen uitgebracht</u>	4	VGR 1

Bijlage 1: Mijlpalenoverzicht

Mijlpaal	Actielijn	Wanneer
AEF <u>onderzoek</u> naar de leeftijdsgrens van de jeugdhulpplicht is gereed	4	VGR 2
6 pilots gestart om met toekomstplannen aan de slag te gaan	4	VGR 2
Website https://www.16-27.nl/ , die kennisdeling ondersteunt, is vernieuwd	4	VGR 2
Er is structureel geld (11,4 mln euro) beschikbaar gesteld aan gemeenten als tegemoetkoming voor jongeren om na hun 18e verjaardag in een gezinshuis te wonen	4	VGR 3
Participatiescan voor gemeenten, scholen en andere netwerkpartners die de arbeidsmarktpositie van kwetsbare jongeren willen versterken is opgeleverd en gelanceerd op de Voor de Jeugd Dag	4	VGR 3
Rapportage evaluatie pilots <u>Toekomstplannen</u> opgeleverd	4	VGR 4
<u>Bestuurlijke afspraak</u> met gemeenten over het ophogen van de leeftijd voor jongeren in gezinshuizen tot 21 jaar	4	VGR 4
Projectvoorstel NJi en OZJ <u>doorontwikkeling toekomstgericht werken</u> opgeleverd	4	VGR 4
Dialogotafel met bestuurders en directeurs van samenwerkingspartners 16-27 twee keer samengekomen	4	VGR 4
Kabinetsreactie IBO Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt	4	VGR 4
Publicatie NJi <u>factsheet</u> verlengde jeugdhulp	4	VGR 4
Start doorlopende ontwikkelroute arbeidsmarkt voor Mbo leerlingen	4	VGR 4
Onderzoek Deloitte 'Toekomstgericht werken' opgeleverd	4	VGR 5
Nieuwe thema's 'Toekomstgericht werken' benoemd	4	VGR 5
3 werk en 2 <u>meedenksessies</u> zijn online georganiseerd	4	VGR 5
5 pilots gestart om jeugdbeschermingsketen te vereenvoudigen; 1 pilot toegevoegd	5	VGR 2; VGR 4
Communicatiemateriaal actieplan feitenonderzoek is ontwikkeld, waaronder een <u>praatplaat</u> voor kinderen en ouders over proces jeugdbeschermingsketen	5	VGR 3
Juridische vraagbaak voor vereenvoudiging jeugdbeschermingsketen is ingericht	5	VGR 3
<u>Scholingsnetwerk</u> tbv procesverbetering feitenonderzoek is opgezet	5	VGR 3
Factsheet over verantwoordelijkheden van gemeenten rondom jeugdhulp in strafrechtelijk kader is gereed	5	VGR 3
<u>Jeugdbeschermingscafés</u> gestart waarbij jeugdprofessionals meedenken over actuele thema's	5	VGR 4
<u>Onderzoek</u> naar de pilots jeugdbescherming is gestart	5	VGR 4
Pilot leergang inkoop jeugdhulp in strafrechtelijk kader is afgerond	5	VGR 4
Kwaliteitskader <u>Kwaliteitskader Werken aan veiligheid voor lokale (wijk) teams en gemeenten</u> is vastgesteld door de VNG	5 en 1	VGR 4
Middels een landelijke kick-off is de stroomlijning en verbetering van opbouw van dossiers gestart; regiobijeenkomsten starten digitaal	5	VGR 4
Tussentijdse <u>evaluatie</u> van Actieplan Feitonderzoek is uitgevoerd	5	VGR 4

Bijlage 1: Mijlpalenoverzicht

Mijlpaal	Actielijn	Wanneer
Het NJI heeft een rapport ' <u>Samen Werken aan Feitenonderzoek</u> ' opgeleverd	5	VGR 4
<u>Onderzoek</u> Jeugdhulp in strafrechtelijk kader is opgeleverd	5	VGR 5
<u>Leergang</u> Jeugdhulp in strafrechtelijk kader is opgeleverd	5	VGR 5
<u>Onderzoek</u> naar de pilots jeugdbescherming is opgeleverd	5	VGR 5
<u>Opdracht</u> verstrekt aan <u>landelijk kwartiermaker</u> om te komen tot kaderstellend scenario voor effectieve jeugd- en gezinsbescherming	5	VGR 5
Juridische werkgroep van professionals is gestart met als doel te komen tot een richtinggevend kader voor feitenonderzoek	5	VGR 5
<u>Bijzonderheden-formulier</u> bij verzoekschrift GI aan rechtbank is aangepast	5	VGR 5
Kader voor kennisonderzoeksprogramma 'Wat werkt voor de Jeugd' is vormgegeven	6	VGR 1
<u>Onderzoek</u> naar de arbeidsmarkt in het jeugddomein is gereed	6	VGR 2
<u>Advies</u> over samenwerking tussen veldpartijen om het vakmanschap te versterken is opgeleverd	6	VGR 2
Eerste ambassadeursklas jeugdprofessionals is opgeleid; tweede leergang <u>ambassadeurs jeugd</u> van start	6	VGR 2-3; VGR 4
<u>Speciaal adviseur</u> vermindering regeldruk bij zorgaanbieders en professionals is aangesteld	6	VGR 2
<u>Samenwerkingsplatform vakmanschap</u> is in oprichting; is opgericht en wordt verder opgebouwd	6	VGR 2; VGR 4
Twee landelijke schrapdagen zijn georganiseerd; een landelijke <u>schrapweek</u> is georganiseerd	6	VGR 3; VGR 4
<u>Scholingsfonds</u> voor zij-instromers die omgeschoold willen worden tot SKJ jeugdhulpprofessional	6	VGR 3
<u>Arbeidsmarkttafel jeugdsector</u> is in oprichting; is opgericht	6	VGR 3; VGR 4
<u>Onderhandelaarsakkoord</u> stoppen met vermijdbaar tijdschrijven; uitwerking van het <u>convenant</u> is gestart	6	VGR 4; VGR 5
<u>Arbeidsmarktagenda</u> gepubliceerd door JZNL, FNV, CNV	6	VGR 4
Subsidieregeling EVC jeugd- en gezinsprofessional opgesteld	6	VGR 4
<u>Richtlijn</u> Seksuele ontwikkeling gepubliceerd	6	VGR 5
Projecten Arbeidsmarkttafel Jeugd in uitvoering	6	VGR 5
Op de <u>VNG site</u> staat welke (hoog) specialistische jeugdhulp landelijk wordt aangeboden, ingekocht en beschikbaar is	R	VGR 1
<u>Regionale expertteams</u> en leertafels operationeel in elke jeugdregio	R	VGR 1
Alle <u>jeugdregio's</u> hebben een transformatieplan opgesteld	R	VGR 1
<u>Transitie Autoriteit Jeugd</u> is verlengd tot 1 januari 2019	R	VGR 1
Gemeenten hebben een standaard rapport ontvangen van CBS met lokale informatie over jeugdhulpgebruik	R	VGR 1
Landelijke set outcome-criteria tbv CBS data is gerealiseerd	R	VGR 1

Bijlage 1: Mijlpalenoverzicht

Mijlpaal	Actielijn	Wanneer
Samenwerkingsafspraken over monitoring consequent gebruik uitvoeringsvarianten en standaardberichten informatievoorziening sociaal domein zijn gemaakt	R	VGR 1
<u>Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd</u> is opgericht en operationeel	R	VGR 2
<u>Jeugdautoriteit</u> is opgericht en operationeel	R	VGR 2
<u>Geschillencommissie sociaal domein</u> is opgericht en operationeel	R	VGR 2
<u>Transformatiebudget</u> is uitgekeerd aan 42 regio's	R	VGR 2
<u>Wetsvoorstel</u> regionale samenwerking en vermindering administratieve lasten is in werking getreden	R	VGR 2
<u>Early Warning instrument</u> voor tijdig signaleren van continuïteitsproblemen van cruciale jeugdhulp is gereed	R	VGR 2
<u>Ondersteuningsprogramma rond inkoop sociaal domein</u> is gestart (o.a. leergang ' <u>Inkoop en Contractering</u> ')	R	VGR 2
Eerste verkenning afgerond naar ontrafelen van schadelijke wachttijden	R	VGR 4
<u>Jaarrapportage landelijk ambassadeur 'Oppakken en Leren van Complexe Casuïstiek'</u> is afgerond	R	VGR 4
Door middel van ervaringsverhalen gekeken naar de beleving van cliënten en gezinnen als het gaat om wachttijden	R	VGR 4
Er is een overzicht van de <u>sociale kaarten</u> van 42 jeugdhulpregio's	R	VGR 4
Accounthoudende regio's nemen hun verantwoordelijkheid richting andere regio's bij continuïteitsvraagstukken	R	VGR 4
10 regio's hebben de leergang ' <u>Contracteren</u> ' afgerond (in totaal hebben daarmee 20 regio's de leergang afgerond)	R	VGR 4
<u>Taakgerichte uitvoeringsvariant</u> is ontwikkeld door ISD	R	VGR 4
In 13 jeugdhulpregio's is een samenwerking verkend tav het oplossen van schadelijke wachttijden en er is een <u>leerexpeditie</u> gestart met 16 deelnemers van verschillende instellingen en regio's	R	VGR 5
In 1 regio is gestart met gezamenlijke aanpak van wachttijdproblematiek	R	VGR 5
Een verdiepende <u>inventarisatie</u> is afgerond ten behoeve van een regionale ontwikkelagenda voor de regionale expertteams	R	VGR 5
De <u>Norm voor Opdrachtgeverschap</u> is door gemeenten aangenomen en implementatie is gestart	R	VGR 5
6 aanvullende regio's hebben de leergang ' <u>Contracteren</u> ' afgerond (in totaal hebben 26 regio's de leergang afgerond)	R	VGR 5
Pilot ' <u>Inkoop jeugdhulp in strafrechtelijk kader</u> ' is afgerond in de regio's in het arrondissement Zeeland/ Brabant	R	VGR 5
De principes in de leergang ' <u>Contracteren</u> ' zijn verbreed naar de WMO	R	VGR 5
Het rapport van de Jeugdautoriteit ' <u>Verdiepingsonderzoek stand financiële gezondheid jeugdhulpaanbieders</u> ' is verschenen	R	VGR 5
Uitwerking van het <u>convenant 'Stoppen met tijdschrijven'</u> van 11 juni jl. is gestart	R en 6	VGR 5

Colofon

Deze voortgangsrapportage is een gezamenlijke uitgave van de stuurgroep Zorg voor de Jeugd. Daarin zijn vertegenwoordigd:

Cliëntenorganisaties: Ieder(in), Per Saldo en MIND

Beroepsverenigingen: Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) en de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) namens Jeugdartsen Nederland (AJN), Beroepsvereniging verzorgenden en verpleegkundigen (V&VN), Landelijke huisartsen vereniging (LHV), Nederlandse vereniging voor kindergeneeskunde (NVK), beroepsvereniging van professionals in sociaal werk (BPSW), Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO), de beroepsvereniging voor kinder- en jongerenwerk (BVjong), Landelijke vereniging van vrijgevestigde psychologen & psychotherapeuten (LVVP), Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB)

Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ): Jeugdzorg Nederland, Vereniging Gehandicapten Nederland (VGN), GGZ Nederland, Vereniging Orthopedagogische BehandelCentra (VOBC)

Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG)

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

November 2020

